

Partidul Național-Țărănesc - Anton Alexandrescu. Scurtă istorie (II)

NARCIS-DORIN ION

Organizațiile județene ale P.N.Ț. – Anton Alexandrescu

Vom urmări, în continuare, activitatea și evoluția organizațiilor județene ale P.N.Ț.-Anton Alexandrescu. Partidul lui Alexandrescu a reușit să-și creeze filiale în 35 de județe și în Capitală, dintre care o activitate mai deosebită au avut-o doar 14 organizații (București, Argeș, Arad, Botoșani, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Iași, Mehedinți, Râmnicu-Sărat, Romanați, Tecuci, Timiș-Torontal, Teleorman), restul nereușind să-și creeze o structură bine definită, fiind formate mai mult din grupuri eterogene de dizidenți (de varii culori politice național-țărăniști, comuniști, social-democrați).

Cea mai puternică organizație a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu a fost cea din București, creată în jurul nucleului format din semnatarii Manifestului de aderare la F.N.D., din 23 februarie 1945. Organizația s-a constituit relativ greu, dacă luăm în calcul faptul că abia pe 17 iunie 1945 – deci, la aproape patru luni de la lansarea Manifestului – și-a ales structura de conducere. Astfel, în ziua de 17 iunie 1945, delegații cu organizarea filialei din București a noului P.N.Ț. – Alexandru Iorgulescu, Tiberiu Tomescu, Eugen Ionescu, Constantin Lăpușneanu, Ioan Raiciu, Gheorghe Cristescu, Ioan D. Ioan și Petre Bruteanu – mare parte din ei semnatari ai Manifestului din 23 februarie 1945, l-au ales ca președinte al organizației pe avocatul Alexandru Iorgulescu, primarul Sectorului I Galben, iar ca secretar general pe profesorul Constantin Lăpușneanu, amândoi având mandat de a „reprezenta organizația Capitalei în F.N.D. și în raporturile cu organizația județeană F.N.D.”¹.

La puțin timp după stabilirea conducerii organizației, au început să apară primele manifestări: inaugurarea Caselor de Sfat național-țărăniște, în care se desfășura întreaga activitate a organizațiilor din sectoarele Capitalei și din circumscripții. Astfel, pe 1 iulie 1945 s-a inaugurat Casa de Sfat din circumscripția a IX-a a Capitalei – în prezența lui Aurel Potop, Alexandru Iorgulescu, Ioan Raiciu și Constantin Lăpușneanu² – iar pe 15 iulie s-a inaugurat Casa de Sfat a organizației Sectorului I Galben, cu sediul în str. Orient, nr. 7. Au luat cuvântul, printre alții, Tiberiu Tomescu, Eugen Ionescu, Mircea Mancaș și Alexandru Iorgulescu³. Deși

¹ „Dreptatea Nouă”, I, nr. 1, din 21 iunie 1945.

² *Ibidem*, nr. 11, din 4 iulie 1945.

³ *Ibidem*, nr. 23, din 18 iulie 1945.

inițial se anunțase și participarea lui Anton Alexandrescu, Aurel Potop, I. Simion, Ioan Raiciu, Ioan D. Ioan – ei nu au mai luat parte la această festivitate⁴.

În luna august 1945, a fost înființat și Cercul de Studii al organizației Capitalei, pe baza apelului lansat de Alexandru Iorgulescu. „Răspunderea pe care ne-am luat-o cu toții când am îndrumat P.N.Ț. pe un drum nou, care este, desigur, și cel bun – preciza Iorgulescu în *Apel* – ne obligă a depune toată grija la: organizarea cadrelor partidului și formularea principiilor doctrinare călăuzitoare în greaua luptă politică P.N.Ț. a plecat desigur pe un drum spinos și greu, când și-a propus ca deviză: *muncă și dreptate*. P.N.Ț. nu caută să-și apropie membrii pentru a forma un număr mare, fără a ști ce vrea și fără a-și forma elemente capabile.

Suntem de părere, deci, că este imperios necesar să se organizeze un «Cerc de Studii» *în care să se facă școala doctrinară a membrilor partidului* (subl. ns). Din conferințele și discuțiile ce vor urma în cadrul ședințelor «Cercului de Studii» se vor putea trage concluzii definitive și generale ce vor conduce pașii partidului în lupta politică⁵. Deci, scopul Cercului de Studii era să facă școala doctrinară a noilor țărăniști și să îndrume pașii partidului în lupta politică.

Fiecare sector al Capitalei era împărțit în circumscripții care aveau și ele organizații ale partidului. Cele patru sectoare ale Capitalei aveau organizații conduse de: Teofil Mihalovici - Sectorul I Galben, Ioan Raiciu - Sectorul II Negru, Gh. Cristescu - Sectorul III Albastru și Ioan Bântea - Sectorul IV Roșu. Din cele patru sectoare, o activitate mai importantă au avut sectoarele I Galben, II Negru și IV Roșu, în timp ce Sectorul III Albastru nu s-a remarcat prin mari acțiuni, cel puțin așa reiese din presa partidului.

Astfel, Sectorul I Galben și-a ținut prima întrunire publică în Casa de Sfat, din str. Orient, nr. 7, în ziua de 3 februarie 1946, la aproape un an de la înființarea partidului, fapt ce denotă dificultatea cu care s-au creat aceste organizații de sector ale partidului. Întrunirea – la care a participat primarul sectorului, Alexandru Iorgulescu și secretarul general al partidului, Ioan D. Ioan – a fost prezidată de Teofil Mihalovici, președintele organizației de sector și s-a constituit – prin cuvântările rostite de participanți – într-un prilej de critică a partidelor istorice și în special a lui Iuliu Maniu. De pildă, Ștefan Iliescu a condamnat „politica de castă a partidului manist și brătienist care, în trecutetele guvernări, au acaparat toate bunurile țării”⁶. Ioan D. Ioan a chemat „pe toți cei prezenți să se încadreze cu toată încrederea în acest partid și cu convingerea că numai în acest partid vor găsi realizarea adevăratului crez național-țărănist”.

Obișnuitul atac la adresa lui Maniu – specific acestor întruniri – nu a lipsit nici de această dată, fiind expus de Alexandru Iorgulescu, președintele organizației

⁴ *Ibidem*, nr. 20, din 14 iulie 1945.

⁵ *Ibidem*, nr. 41, din 8 august 1945.

⁶ *Ibidem*, II, nr. 191, din 7 februarie 1946.

Capitalei a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu. „Astăzi – a precizat el – P.N.Ț., prin despărțirea de vechea conducere, și-a arătat adevărata față. De o parte, *slujitorii credincioși ai crezului național-tărănist*, care azi se străduiesc pentru refacerea țării în spiritul celei mai perfecte democrații, și de altă parte *clica de reacționari care nu pot face altceva decât să critice și să saboteze*. Ieri n-am suportat tirania vechei conduceri a P.N.Ț. Azi suntem preocupați de interesele poporului și vrem să reprezentăm cât mai bine voința maselor țărănești”⁷. Orice comentariu e de prisos, sublinierile din text fiind pe deplin convingătoare asupra caracterului acestor întruniri.

Peste numai o săptămână, la 10 februarie 1946, a avut loc o nouă întrunire a organizației P.N.Ț. din Sectorul I Galben, sub președinția aceluiași Teofil Mihalovici, la care au participat membrii ai circumscripțiilor V, VI și VII. Cităm din nelipsita critică adusă partidului lui Maniu, tot de Alexandru Iorgulescu: „Se mai găsesc încă destui «istorici» care provoacă divisiuni însemnate prin criticile aduse guvernului, critici desigur inventate sau care aparțin exclusiv vremurilor grele prin care trecem, inerente oricărei perioade de după război. De aceea, cetățeanul conștient trebuie să selecționeze înțelepțește grâul de neghină, realizările pozitive de zvonuri și insinuări răuvoitoare. (...) Toți bunii români nu trebuie să se lase influențați de nici una din învechitele manevre «istorice», ci – conștienți de eforturile pe care guvernul F.N.D. le depune pentru refacerea țării – să se alătore în unanimitate acestui bloc indestructibil, sprijinindu-l sincer și efectiv pentru înfăptuirea marii sale opere”⁸. Pe lângă criticile aduse partidelor istorice, aceste întruniri constituiau cel mai bun prilej pentru a se face propagandă în favoarea F.N.D.-ului și a guvernului Groza.

Pe aceeași linie contestată la adresa lui Maniu s-a axat și întrunirea din 16 iunie 1946, din sala Cinematografului „Roma”. Propaganda în favoarea guvernului a fost făcută de Mircea Mancaș, care „a fixat datoria cetățenilor în momentul de față: adâncirea legăturilor cu politica tuturor celor ce susțin reformele de structură socială, pentru îndeplinirea marilor comandamente actuale, încredere în ce privește politica pe plan intern și înțelegerea cu marile națiuni pe plan extern”⁹. Critica de rigoare a opoziției democratice a făcut-o același Alexandru Iorgulescu. „Naționalismul fals al opoziției agită în ei o teamă de democratizare – a precizat el. Ei susțin «democrația» antisocială, nu aceea care dă egalitatea ca o condiție firească a ființei omenești. Ei vor să-și conserve pozițiile în dosul cărora stau acumulate bogățiile, mormanele de aur, băncile, marile industrii monopolizatoare și speculatoare, trusturile, toate aceste mijloace de constrângere a vieții omenești. Ei vor să continue totuși exploatarea țaranului și muncitorului”¹⁰.

Activitatea organizației Sectorului II Negru s-a desfășurat mai mult în cadrul circumscripțiilor de sector, prin formula adunărilor generale de circumscripție.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Ibidem*, nr. 198, din 15 februarie 1946.

⁹ *Ibidem*, nr. 294, din 20 iunie 1946.

¹⁰ *Ibidem*.

Astfel, pe 2 septembrie 1945, a avut loc Adunarea generală a circumscripției XV, prezidată de Alexandru Iorgulescu. Adunarea – reunită abia după peste șase luni de la înființarea partidului – a ales comitetul de conducere al circumscripției: președinte de onoare – N.N.Marcovici, președinte activ – Gogu Niculescu, vicepreședinți – Jean Ionescu și Alex.Bernstein, secretar general – Isac Renert, secretar adjunct – Iosif Marcovici, casier – Simon Cohn. Remarcăm, în treacăt, prezența masivă a evreilor în conducerea acestei circumscripții. În încheierea adunării, Alexandru Iorgulescu și-a rostit nelipsita diatribă contra lui Maniu, care „vrea să împingă țara la învrăjpire numai pentru a-și satisface ambițiile personale”¹¹.

În aceeași zi a avut loc și Adunarea generală a circumscripției XI din Sectorul II Negru, prezidată tot de Alexandru Iorgulescu și desfășurată după același tipic. A fost ales comitetul de conducere al circumscripției: președinte – colonel Nicolae Cerchez, vicepreședinți – Ioan Predatu și Gh. Zarca, secretar general – Simion Rusu, casier – Radu Gheorghe. În încheiere, Alexandru Iorgulescu a subliniat „gestul generos al generalissimului Stalin, care, văzând starea dificilă economică în care ne aflăm, a binevoit să ne dea 1000 de vagoane de porumb”¹².

Circumscripția XIII din același sector și-a ținut Adunarea generală pe 7 octombrie 1945, sub președinția lui Mircea Niculescu și a lui Ioan Raiciu. Comitetul director ales cu acest prilej a fost format din: I. Binder – președinte, N. Lohr și C. Țintulescu – vicepreședinți, Luca Maximilian – secretar general, I.V. Radulian – secretar adjunct, D. Isăcescu - casier. Luând cuvântul, noul președinte Iacob Binder a declarat că „va lupta pentru o democrație înțeleasă în adevăratul sens al cuvântului, o democrație care să asigure tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de rasă, credință și clasă, posibilități de trai convenabile, pornite din aceleași concepții de egalitate, libertate și dreptate aplicabile tuturor”¹³. Ioan Raiciu, președintele organizației Sectorului II, a explicat în cuvântarea sa „care a fost poziția luptătorilor național-țărăniști care au pornit această luptă mai demult în interiorul partidului. *Coloratura de stânga s-a făcut remarcată demult și ea a avut de suferit desigur din neatenția și mai ales inconștiența vremurilor de ieri când, spre nenorocirea acestui popor, conducătorii s-au aruncat în brațele fascismului*”. El a arătat că „această *inclinare spre stânga* nu însemnează altceva nimic decât o luptă pentru progres, o luptă a viitorului cu trecutul pentru a se pune în locul tradiției perimate o nouă formulă de viață”¹⁴. E de remarcat faptul că Ioan Raiciu recunoaște – pentru prima dată – coloratura de stânga a noii formațiuni politice desprinsă din partidul lui Maniu.

Totuși, lucrările și activitatea acestei organizații din Sectorul II nu s-au desfășurat numai la nivelul circumscripțiilor, ci și la nivel central, în cadrul Adunării generale. O asemenea adunare generală a avut loc pe 4 noiembrie 1945 și

¹¹ *Ibidem*, I, nr. 64, din 5 septembrie 1945.

¹² *Ibidem*, nr. 65, din 6 septembrie 1945.

¹³ *Ibidem*, nr. 94, din 10 octombrie 1945.

¹⁴ *Ibidem*.

a reunit stafful organizației: Ioan Raiciu – președinte, avocat Eugen Ionescu – prim vicepreședinte și Mihai Maximilian – secretar general. Adunarea – prezidată de Alexandru Iorgulescu, președintele organizației Capitalei – le-a dat prilej lui Raiciu și Iorgulescu să atace din nou partidele lui Maniu și Brătianu. Ioan Raiciu a arătat că: „elemente de valoare în lupta național-țărănistă și care reprezentau cu adevărat năzuințele și aspirațiile poporului, fiind mai aproape de el, au fost rând pe rând îndepărtate din P.N.Ț., pentru a le face loc acelor care veneau în numele banului și care reprezentau pe marii latifundiași și marii industriași și capitaliști de la noi. (...) Astfel, s-a dat curs liber mișcării de dreapta, care ne-a adus mai apoi la subjugarea oricărei libertăți. Cei care protestam totuși împotriva acestor practici nedemocratice și antipatriotice eram ținuți la periferia partidului și catalogați drept de stânga, comuniști și vânduți Moscovei”¹⁵. Alexandru Iorgulescu a vorbit despre subiectul lui preferat – partidele istorice. „Conducerea partidelor ce se numesc istorice – a precizat el – n-a vrut să înțeleagă nimic din imperativul vremurilor de azi. Ei au vrut să păstreze aceeași exclusivitate a conducerii, cu înlăturarea clasei muncitoare, care acum caută să-și croiască drum spre un viitor mai bun, spre victorie”¹⁶.

Timp de aproape doi ani nu mai întâlnim reflectată în „Dreptatea Nouă” nici o manifestare politică a organizației Sectorului II Negru. Abia la 1 octombrie 1947 a mai avut loc o ședință a comitetului de sector, prezidată de noul președinte al organizației, Mihai Maximilian¹⁷. Noua conducere a sectorului era formată, pe lângă Mihai Maximilian, din dr. F. Pascal – vicepreședinte al organizației, și I. Velescu – secretar¹⁸. În această nouă formulă de conducere, organizația țărănistă din Sectorul II Negru al Capitalei a mai ținut câteva ședințe ale Delegației Permanente, în zilele de 15 octombrie 1947¹⁹, 5 noiembrie²⁰, 26 noiembrie²¹ și 1 ianuarie 1948, la care Ioan D. Ioan „a dat lămuriri asupra importanței și scopului unificării forțelor politice țărănești”²².

Sectorul III Albastru al Capitalei a avut o organizație slabă, care – deși s-a constituit prima, în martie 1945 – nu s-a mai remarcat prin vreo acțiune importantă. Astfel, organizația a avut o primă ședință a membrilor săi pe 18 martie 1945, în sala „Odeon”, la care au participat: Constantin Doncea, din partea F.N.D.-ului, Gh. Cristescu, Simion Predescu, Constantin Lăpușneanu și Anton Alexandrescu. „Vă salut în numele F.N.D.-ului – s-a adresat Constantin Doncea participanților – și vă îndemn la luptă pentru sprijinirea Frontului și a guvernului, vă îndemn la luptă împotriva fascismului, pentru curățirea țării noastre de criminalii de război și

¹⁵ *Ibidem*, nr. 120, din 9 noiembrie 1945.

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Ibidem*, III, nr. 664, din 5-7 octombrie 1947.

¹⁸ *Ibidem*, nr. 677, din 21-23 octombrie 1947.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Ibidem*, nr. 697, din 13-15 noiembrie 1947.

²¹ *Ibidem*, nr. 718, din 7-9 decembrie 1947.

²² *Ibidem*, IV, nr. 754, din 24-26 ianuarie 1948.

vinovații de dezastrul țării. (...) Elementele reacționare din conducerea P.N.Ț. v-au nesocotit pe dvs., considerându-vă simple unelte electorale. Ei au netezit drumul fascismului în țara noastră: au fost nașii Gărzii de Fier și au tras în muncitori la Lupeni și Grivița²³. Simion Predescu a arătat că „vom lupta contra elementului reacționar din P.N.Ț., vom duce lupta împreună cu F.N.D. în care ne-am încadrat. Trimit cuvântul nostru celor ce-au păcătuit și îi chemăm să spună în fața poporului greșelile săvârșite și hotărârea de a duce lupta în contra celor care se opun reformelor și comandamentelor de viață ale poporului român²⁴”.

La rândul său, Gh. Cristescu a precizat că dizidenții s-au desprins din partidul lui Maniu „pentru a o rupe cu conducătorii reacționari ai P.N.Ț., care au infectat partidul nostru cu elemente legionare. Oamenii cinstiți nu mai puteau sta alături de criminalii care au susținut pe legionari și care au sprijinit războiul împotriva U.R.S.S., în frunte cu Maniu”. Adunarea a fost încheiată de cuvântarea lui Anton Alexandrescu, șeful dizidenței țărăniste. „*Eu am fost lipsit de ambiții și aceasta o spune toată activitatea mea de până acum* – a spus el cu nonșalanță. Dacă m-am hotărât să vin alături de F.N.D., sub steagul partidului nostru, am făcut-o pentru că am fost întotdeauna pe poziții opuse cu conducătorii partidului. M-am exclus din partid? Nu! Ei, care nu justifică cu nici o muncă banii pe care îi aruncă prin cafenele, sunt în afară de partid, și eu nu voi fi exclus niciodată din partidul tatălui meu. Mi-au spus că sunt singur? Da! Am fost o vreme. Dar aderările organizațiilor mari au dovedit că nu sunt singur. Am fost singur în lagăr, când ceilalți petreceau cu Antoneștii și Cristeștii. Iar dacă nu am venit mai demult alături de F.N.D., aceasta am făcut-o pentru că nu era cinstit din partea mea să vin singur (subl. ns). Și o spun de aici că noi, cei aderați la F.N.D. vom merge înainte trecând peste cadavrele morale ale orișicui²⁵”.

În afară de această Adunare generală, nu mai găsim în presă decât o singură manifestare a organizației țărăniste din Sectorul III Albastru, și anume Congresul organizației, din iulie 1946. Congresul – ținut cu câteva zile înainte de Congresul general al partidului și la care au participat: Alexandru Iorgulescu, Gogu Cristescu, Th. Voinescu, C. Vasilescu-Nottara – a ales Delegația Permanentă și Biroul de conducere al organizației de sector: Gogu Cristescu – președinte, Petre Ionescu – prim-vicepreședinte, Simion Predescu și Florea Georgescu – vicepreședinți, Th. Voinescu – secretar²⁶.

Organizația P.N.Ț. a Sectorului IV Roșu și-a desfășurat activitatea prin întruniri și adunări ale membrilor săi la nivel de organizație sau de circumscripție. Și ea s-a încheiat relativ dificil, dacă luăm în considerație faptul că abia la peste o jumătate de an de la înființarea partidului, pe 3 octombrie 1945, și-a ținut prima

²³ „Scânteia”, II, nr. 175, din 22 martie 1945.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ „Dreptatea Nouă”, II, nr. 321, din 21 iulie 1946.

adunare, în Sala „Zaharescu“. Adunarea – convocată la inițiativa lui Ioan D. Ioan, secretar general al Ministerului Comunicațiilor – s-a bucurat de participarea unor importanți membri ai partidului: Gogu Mazilescu, secretar general al P.N.Ț., Alexandru Iorgulescu, primarul Sectorului I și președintele organizației Capitalei, Ioan Bântea, președintele organizației Sectorului IV Roșu, Petre Bruteanu etc.²⁷

O altă adunare a organizației Sectorului IV a avut loc pe 7 octombrie 1945, fiind de față Aurel Potop, Mircea Niculescu, Ioan D. Ioan, Alexandru Iorgulescu, Ioan Bântea, Petre Bruteanu. Prezența în corpore a staffului partidului la această adunare a fost socotită de Ioan Bântea drept „o dovadă deosebit de elocventă a legăturii indisolubile dintre partid și popor”²⁸. Aurel Potop a lansat un avertisment celor care sunt împotriva guvernului: „vom elimina pe acei care sabotează opera guvernului, chiar pe acei care s-au infiltrat la conducerea țării, din orice partid politic ar face parte. Am iertat greșelile trecutului. Din mâna noastră n-a picurat nici o picătură de sânge, căci noi nu vrem moartea păcătosului, ci îndreptarea lui”²⁹. La sfârșitul adunării s-a adoptat o moțiune prin care P.N.Ț. „declară că înțelege să sprijine cinstit și necondiționat guvernul condus de dr. Petru Groza, în munca și eforturile ce depune pentru refacerea țării și satisfacerea nevoilor poporului”. Pe 10 februarie 1946 a avut loc o ședință a circumscripției nr.36 din cadrul Sectorului IV Roșu, care a ales și un comitet director local: Vasile Dinu – președinte, Iancu Popescu și Ștefan Anton – vicepreședinți, Eugen Bântea – secretar, C. Marinaș – casier³⁰.

Ultima mare manifestare a organizației țărăniște din Sectorul IV Roșu a fost Congresul din 14 iulie 1946, desfășurat sub președinția lui Alexandru Iorgulescu. Vechiul comitet de conducere, în frunte cu Ioan Bântea, și-a depus mandatul, Congresul procedând la alegerea Delegației Permanente, formată din membri ai circumscripțiilor 31-38: Alex.Ionescu, Trifu Ioan (Circ.31), T.Enache, N.Drăgan (Circ.32), prof. A.Melinte, Fl.Ionescu, Toma Cârje (Circ. 33), Al. Bântea, Fl. Suciu (Circ.34), Cpt. Pavelescu, V.Ciontea, N.Petrovici, I.Bântea (Circ.35), Dinu Vasile, P.Ionescu, C.Mitru, Iancu Popescu (Circ.36), I.Borș, R.Vasile, C.Marinaș (Circ.37), Alex. Rugină, C.Ionescu (Circ.38)³¹. Delegația Permanentă a ales următorul Birou de conducere al Sectorului: Petre Bruteanu – președinte de onoare, Ioan Bântea – președinte activ, Petre Ionescu, Alex.Melinte, Clement Mitru, I.Săftescu – vicepreședinți, Dinu Vasile – secretar general, Radu Vasile – secretar general adjunct, Gh.Popescu – casier³². Congresul a desemnat delegații ce vor participa la Congresul general al partidului: Ioan Bântea, Iancu Popescu, C.Robescu și C. Gagionea. Au rostit scurte cuvântări: Alexandru Iorgulescu, Teofil Mihalovici, Ioan Bântea și Mihai Maximilian.

²⁷ *Ibidem*, I, nr. 88, din 3 octombrie 1945.

²⁸ *Ibidem*, nr. 95, din 11 octombrie 1945.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ *Ibidem*, II, nr. 196, din 13 februarie 1946.

³¹ *Ibidem*, nr. 318, din 20 iulie 1946.

³² *Ibidem*.

Până la desființarea partidului și fuzionarea lui cu Frontul Plugarilor, organizația Sectorului IV a mai ținut ședințe în zilele de 24 octombrie 1947³³ și 5 decembrie 1947³⁴.

Organizația P.N.Ț. a Capitalei a fost condusă de un colectiv prezidat de Alexandru Iorgulescu – Delegația Permanentă – formată din președinții și vicepreședinții organizațiilor fiecăruia din cele patru sectoare ale Bucureștiului. În cadrul ei se analiza – la anumite intervale de timp – activitatea organizației, se luau hotărâri privind bunul mers al vieții partidului și se dezbăteau diferite probleme privind politica internă sau externă a României. După cum rezultă din presă, Delegația Permanentă a ținut relativ puține ședințe, cinci, mai precis.

Prima ședință a Delegației Permanente a organizației Capitalei a avut loc la aproape nouă luni de la înființarea partidului, pe 19 noiembrie 1945, și a fost prezidată de Alexandru Iorgulescu. Au luat parte reprezentanții celor patru sectoare ale Capitalei: Teofil Mihalovici și N. Dumitrescu (Sectorul I), Ioan Raiciu și Mihai Maximilian (Sectorul II), Gh. Cristescu (Sectorul III), Ioan Bântea și Petre Ionescu (Sectorul IV)³⁵. S-au făcut rapoarte asupra mersului organizației și a fost analizată politica internă și externă a țării. Punctul esențial al discuțiilor a fost raportul P.N.Ț. și al organizațiilor lui cu celelalte organizații din F.N.D. S-a ajuns la hotărârea să fie susținut principiul egalității tuturor partidelor în F.N.D., ori de câte ori vor fi în discuție obligații și drepturi.

Hotărâri mult mai importante s-au luat în ședința din 17 decembrie a Delegației, în care participanții – Alexandru Iorgulescu, Teofil Mihalovici, Eugen Ionescu, Mihai Maximilian, Ioan Bântea și Daniel Cantemir (din partea tineretului) – au discutat probleme ce priveau activitatea membrilor partidului. Luându-se act de faptul că secretarul general Constantin Lăpușneanu nu are timp, efectiv, pentru exercitarea celor două funcții deținute în cadrul organizației Capitalei, s-a hotărât retragerea delegației de secretar general pe care o îndeplinea acesta³⁶. Constantin Lăpușneanu și Gh. Cristescu au rămas mai departe organizatori ai secretariatului Sectorului III Albastru, dându-li-se un ultim termen pentru constituirea organizației de sector. S-a mai hotărât intensificarea acțiunii pentru strângerea fondurilor necesare ajutorării familiilor nevoiașe ale Capitalei.

La adunarea Delegației Permanente din 4 februarie 1946, prezidată tot de Alexandru Iorgulescu, Ioan D. Ioan – noul secretar general al organizației, numit în locul lui Constantin Lăpușneanu – a cerut „intensificarea acțiunii de organizare a cadrelor partidului”³⁷. Mihai Maximilian a subliniat „unele situațiuni în raporturile partidului nostru față de F.N.D.” și a cerut „lămurirea poziției Organizației Capitalei

³³ *Ibidem*, III, nr. 683, din 28-30 octombrie 1947.

³⁴ *Ibidem*, nr. 719, din 9-11 decembrie 1947.

³⁵ *Ibidem*, I, nr. 131, din 22 noiembrie 1945.

³⁶ *Ibidem*, nr. 155, din 20 decembrie 194.

³⁷ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 93/1946, p. 1.

a P.N.Ț. față cu Biroul Central al partidului și cu F.N.D.“, poziție la care s-a asociat și Teofil Mihalovici³⁸. La rândul său, Alexandru Iorgulescu a „scos în relief unele gesturi personale, care dacă vor continua va fi necesară o clarificare în raporturile dintre organizația Capitalei și ceilalți prieteni din partid, unitatea de vederi în conducerea partidului fiind necesară”³⁹. În consecință, el a cerut Delegației Permanente să-i dea mandat ca, împreună cu Ioan D. Ioan și Eugen Ionescu, să discute și să clarifice situația, solicitare aprobată de participanți.

La două săptămâni de la această ședință, pe 18 februarie 1946, Delegația hotărâra inaugurarea Clubului Central al Capitalei pentru ziua de 24 februarie⁴⁰. Inaugurarea Clubului a avut loc în ziua fixată – 24 februarie 1946 – în str. Dimitrie Sturdza nr. 3, în prezența întregii conduceri a partidului: Anton Alexandrescu, av. Ioan Simion, av. V.Modoran, av. Ioan Raiciu, av. Teofil Mihalovici, Gogu Cristescu, Ioan Bântea, prof. Mircea Mancaș, C. Chiriac – prefectul județului Argeș, Daniel Cantemir, Petre Bruteanu, Alexandru Iorgulescu, av. Caliopi Constantinescu etc.

Au luat cuvântul: Daniel Cantemir, președintele organizației de tineret (care arată „cauzele care au determinat pe adevărații exponenți ai Tineretului Național Țărănist să se dezlipească de maniști”), av. Caliopi Constantinescu (precizează că „24 februarie 1945 evocă pentru neamul nostru nevoia unei guvernări larg democratice”), Teofil Mihalovici (spune că „partidul nostru nu vinde pâinea cu 5 lei, nici mititelul cu 2 lei, cum fac demagogii «istorici»”), Eugen Ionescu (atacă pe Maniu și Brătianu în termeni duri: „Maniștii și brătieništii au știut și știu numai să saboteze, să critice și să semene zadarnic neîncredere. Se alătură în propaganda lor numele scump al Suveranului alături de d.Iuliu Maniu. Greșeala ce o comit nu găsește calificare, întrucât regele domnește, dar nu guvernează”), Gogu Cristescu („Să nu creadă maniștii că pactizând cu oligarhia brătienistă, cu bancherii și oamenii consiliilor de administrație, vor mai putea induce în eroare opinia publică”), Ioan Bântea, C.Chiriac („Ceea ce vă pot spune este că țărani vin la noi în masă, vin grămadă așa cum apele Argeșului vin de la deal la vale, ca să sfarme reacțiunea și să apere dreptatea și ființa neamului”), Ioan D.Ioan, Alexandru Iorgulescu („De la pactul cu Corneliu Codreanu, d.Maniu a mers spre un reacționarism pronunțat, culminat prin epoca actuală de «dinamizare» a partidului cu toate elementele legionare, fasciste și huliganice”) ⁴¹.

Seria cuvântărilor a fost încheiată de Anton Alexandrescu: „22 de ani am urmat steagul, frunțașii și programul P.N.Ț. 22 de ani noi nu ne-am desprins, nu ne-am descurajat atunci când alți frunțași se descurajaseră. (...) Noi nu facem paravan din partidul nostru pentru toți nechemații, șmecherii, afaceriștii antonescieni sau instrument de reabilitare a falșilor ori rataților politici. (...) Mulți sau puțini, mergem

³⁸ *Ibidem*.

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ „Dreptatea Nouă”, II, nr. 204, din 22 februarie 1946.

⁴¹ *Ibidem*, nr. 209, din 28 februarie 1946.

Înainte! Noi nu avem un trecut de rușine în urmă, ci un viitor deschis înainte. *Suntem un partid monarhic, dar nu angajăm pe Capul Statului în luptele politice. Îl slujim pe Suveran, dându-i respectul cuvenit. Și contribuind cu toții la refacerea și redresarea țării. (...) Noi n-am vrut ca partidul nostru să apară în opinia publică drept o societate anonimă de exploatat puterea, atunci când totul merge bine. Partidul nostru e luptător. El trebuie să fie prezent și în ceasurile bune și în ceasurile grele. Numai astfel își poate dovedi dreptul de existență*⁴².

În legătură cu „monarhismul” noilor țărâniști, o comparație cu ceea ce au scris după 30 decembrie 1947 ni se pare mai mult decât lămuritoare. Sugestiv este articolul *Să luptăm pentru consolidarea Republicii Populare Române*, în care se arăta că: „Poporul român, fiind în felul acesta liber de a-și alege noua formă de stat, pășeste la înfăptuirea Republicii Populare, singura în măsură să asigure tuturor celor ce muncesc, cu brațele sau cu mintea, bunăstarea materială și culturală, iar Statului independența și suveranitatea”⁴³. Ca și cum Monarhia nu ar fi asigurat independența și suveranitatea Statului. Sau, mult mai clar în privința republicanismului subit al dizidenților țărâniști este articolul lui Constantin Jaleș, *Republica*, din care spicuim: „Monarhia, încă din cele mai vechi timpuri, constituie o instituție antidemocratică, bazată pe mit, apărătoarea intereselor unor cliici profitoare, în dauna oamenilor muncii. (...) Ce diferență de la acest regim la republică! Republica este scutită de conducerea de «drept divin», de mitul nefast care nu admite comentarii, de oameni pe care-i vrem sau nu-i vrem. Republica are o conducere a poporului, aleasă și sprijinită de el (subl. ns.)”⁴⁴. Am socotit necesare aceste sublinieri făcute în text, pentru a evidenția încă o dată – dacă mai era nevoie! – oportunismul cras de care au dat dovadă țărâniștii lui Anton Alexandrescu, vajnici slujitori ai ideii monarhice până la 30 decembrie 1947, transformați brusc, după aceea, în stâlpi de bază ai Republicii Populare.

Ultima ședință a Delegației Permanente a organizației țărâniște din București a avut loc pe 18 februarie 1947, în prezența deputatului Eduard Mirto, căruia Alexandru Iorgulescu i-a oferit președinția de onoare a organizației Capitalei⁴⁵. După această dată nu mai găsim consemnată în presă nici o ședință a forului de conducere al acestei organizații, partidul intrând într-un con de umbră până la fuziunea cu Frontul Plugarilor, în ianuarie 1948.

Să urmărim acum evoluția și activitatea principalelor organizații județene ale P.N.Ț.-Anton Alexandrescu.

Vom începe cu cea mai importantă organizație județeană a partidului, cea din Argeș. Filiala argeșeană a fost prima care a aderat la partidul constituit la 23 februarie 1945 și la F.N.D., formându-se, de fapt, în aceleași zile cu P.N.Ț.-Anton

⁴² *Ibidem*.

⁴³ *Ibidem*, IV, nr. 736, din 3-5 ianuarie 1948.

⁴⁴ Constantin Jaleș, *Republica*, în „Dreptatea Nouă”, IV, nr. 739, din 8-10 ianuarie 1948.

⁴⁵ „Dreptatea Nouă”, III, nr. 492, din 22-23 februarie 1947.

Alexandrescu. Omul care a condus toată această acțiune de desprindere din P.N.Ț. a fost Theo Simionescu, vicepreședinte al organizației de Argeș a partidului lui Maniu și prefect al județului, care a stabilit totul cu Anton Alexandrescu, încă din 1944. Prima etapă în scindarea organizației argeșene în două tabere – una, în frunte cu Nicolae Penescu, a rămas fidelă lui Iuliu Maniu; cealaltă, condusă de Theo Simionescu, va adera la partidul lui Alexandrescu și la F.N.D. – a reprezentat-o ședința din 22 februarie 1945 – deci cu o zi înainte de *Apelul* publicat în presă de grupul de dizidenți – în care o parte din membrii organizației, în frunte cu prefectul Theo Simionescu, au votat o *Rezoluție* prin care își afirmau „hotărârea de a lupta alături de F.N.D. pe baza programului său de guvernare”⁴⁶.

Rezoluția era semnată de: Theo Simionescu, prefect și vicepreședinte al organizației P.N.Ț.– Argeș, dr. Ion Erbașu, vicepreședinte al organizației, avocat Ștefan Toto-Nicolescu, secretar general, Ion Mihalache (a nu se confunda cu liderul țărănist din Topoloveni, rămas alături de Maniu), Florea Puican, Stoian Savu, Ion Caridie – șefi de sector ai organizației municipale Pitești, învățător Marin I. Pătrașcu, prof. ing. Ion Enăchescu, președinte de onoare al organizației de tineret Argeș, învățător Ion Lis și alți 40 de membri ai organizației⁴⁷. La câteva săptămâni după semnarea acestei rezoluții, Theo Simionescu va fi schimbat din funcția de prefect, fiind înlocuit cu Constantin Chiriac, membru al P.C.R., trecut apoi în rândurile dizidenței țărăniste. Ca recunoștință pentru rolul avut de Theo Simionescu în scindarea organizației din Argeș, Anton Alexandrescu îl va numi pe acesta director al ziarului „Dreptatea Nouă”.

Organizația Argeș a P.N.Ț.– Anton Alexandrescu a fost prima care și-a ținut Congresul și și-a stabilit organele de conducere. Congresul a avut loc la 31 martie 1945, la Pitești, în Sala „Aquila”, bucurându-se de participarea președintelui partidului și a 442 reprezentanți ai organizațiilor comunale cu drept de vot⁴⁸.

Lucrările Congresului au fost prezidate de avocatul Constantin Chiriac, „care notează că acesta este primul congres de la 1935, arătând că dezbaterile vor lămuri linia partidului în actualele împrejurări față de conducerea centrală, care a arătat dușmănie față de F.N.D., cu care astăzi suntem în conlucrare rodnică”⁴⁹. Raportul a fost făcut de Ștefan Toto-Nicolescu, în calitatea lui de secretar general. Au luat cuvântul Theo Simionescu și Anton Alexandrescu, care a făcut o expunere a împrejurărilor ce au dus la crearea dizidenței țărăniste. „Reacționarii de la conducere au uncltit mereu – a spus Alexandrescu. Sub presiunea maselor, guvernele se schimbau ca formă, nu ca fond. Când s-a văzut că după șase luni umblau pe aceleași drumuri fasciste – elementele dușmănoase Aliațiilor trecând la fapte – s-a impus

⁴⁶ „Scânteia”, II, nr. 159, din 6 martie 1945.

⁴⁷ Vezi numele tuturor în *Ibidem*.

⁴⁸ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 75/1945, p. 1; „Dreptatea Nouă”, I, nr. 2, din 22 iunie 1945.

⁴⁹ „Dreptatea Nouă”, I, nr. 2, din 33 iunie 1945.

lămurirea stărilor de lucruri și de la noi. Atunci am făcut un ultim apel, care n-a fost înțeles. În ultimul moment *am salvat partidul aderând la F.N.D.* (subl. ns). Azi ne mândrim că putem lucra la aplicarea reformei agrare. Vor urma și alte înfăptuiri spre binele maselor țărănești care au scăpat de minciuna și promisiunile reacționarilor⁵⁰.

Congresul a ales noua conducere a organizației Argeș a partidului: Biroul partidului, Delegația Permanentă și Comitetul Executiv. Biroul de conducere era format din: Theo Simionescu – președinte, dr. Ion Erbașu și avocat Constantin Chiriac – vicepreședinți, avocat Ștefan Toto-Nicolescu – secretar general, Ion Mihalache, industriaș-casier. Delegația Permanentă era compusă din 13 învățători, 2 preoți, un avocat, un profesor și 9 agricultori, iar Comitetul Executiv din 8 învățători, 74 agricultori, un avocat, un pensionar, un industriaș⁵¹.

Organizația țărănistă din Argeș a depus – prin conducătorii ei – o susținută campanie și activitate pe teren pentru atragerea de noi membri, prin numeroasele întruniri publice convocate și prin vizitarea satelor de către membrii Biroului de conducere. Astfel, pe 15 iulie 1945 a avut loc o mare adunare în comuna Țițești, pe Valea Loviștei, la care au participat țărani din toate satele comunei. Au rostit cuvântări: Gheorghe Piloiu, prefectul Constantin Chiriac, Theo Simionescu și Aurel Potop, subsecretar de Stat la Ministerul Educației Naționale⁵². În aceeași zi, Anton Alexandrescu a avut o consfătuire la Curtea de Argeș cu membrii organizației locale, prilej cu care „a explicat linia partidului de sinceră colaborare cu forțele politice real democratice din F.N.D. și a făcut un călduros apel la toți prietenii să sprijine munca guvernului pentru refacerea economică a țării”⁵³.

Cum spuneam, și membrii din conducerea organizației au dus o campanie prin sate pentru atragerea de noi simpatizanți. În zilele de 6 și 7 august 1945, dr. Ion Erbașu, vicepreședinte al filialei județene, a vizitat comunele Rociu, Gliganul de Jos, Bârlogu, Negrași, Mozăceni și Slobozia, „anunțând prietenii că alegerile care vor veni vor hotărî și vor lumina în mod definitiv pe acei care încă mai sunt nelămuriți. Democrației individualiste, democrației trusturilor și cartelurilor, democrației celor lacomi și puternici, democrației liberale, democrația trecutului, democrația de stoarcere a celor slabi, P.N.Ț. le opune democrația de cooperare și solidarism” – a precizat el⁵⁴. În aceeași zi, 6 august 1945, Theo Simionescu și prefectul Constantin Chiriac au luat parte la o întrunire convocată în comuna Suseni. Pe 12 august, președintele organizației a mers în plasa Țițești⁵⁵. Pe 30 septembrie 1945 Ion Erbașu, Constantin Chiriac și Ștefan Toto-Nicolescu au participat la adunări ținute în

⁵⁰ *Ibidem.*

⁵¹ Vezi numele tuturor în *Ibidem.*

⁵² „Dreptatea Nouă”, I, nr. 28, din 23 iulie 1945.

⁵³ *Ibidem.*

⁵⁴ *Ibidem*, nr. 46, din 13 august 1945.

⁵⁵ *Ibidem*, nr. 52, din 20 august 1945.

comunele Mozăceni, Bârlogu, Negrași și Slobozia⁵⁶.

Cum anul 1946 a fost an electoral, activitatea organizației s-a intensificat, devenind mai elaborată. Toate acțiunile erau hotărâte în ședințele ce aveau loc în fiecare joi la Clubul partidului. În ședința din 8 martie 1945 s-au dat dispozițiuni ca să se înceapă munca pe sectoare, fiind desemnați și șefii acestora: Mitică Grigorescu – Sectorul Gării, Ion Chiriac – Sectorul Sf. Vineri și Trivale, Savu Stoian – Sectorul Craiovei, Ion Mihalache – Centrul orașului Pitești⁵⁷. Propaganda organizației în vederea alegerilor era făcută prin ziarul „Gazeta țăranilor”. Campania în vederea alegerilor a început foarte devreme, prin vizita întreprinsă de Theo Simionescu, Constantin Chiriac și Ștefan Toto-Nicolescu în comunele de pe Valea Vâlsanului. La Mușetești, cei trei au „arătat importanța luptei cinștite pentru interesele țăranimii purtată cândva de întemeietorul Partidului Țărănesc, Constantin Dobrescu-Argeș⁵⁸”.

Comitetul județean al organizației argeșene nu s-a întrunit decât de două ori, prima dată pe 26 ianuarie 1946, când s-a analizat situația organizației de la Congresul din martie 1945 până în ianuarie 1946⁵⁹, și a doua oară pe 20 septembrie 1946, ședință la care a participat și Anton Alexandrescu⁶⁰. Această ultimă convocare a Comitetului Executiv a fost prilejuită de înscrierea în partid a unor noi membri: Ion Florescu, fost secretar general al organizației maniste, învățătorii Florea Șerbănescu, Marin Georgescu, Necula Florea, Gh. Angelescu, Toma Radu, Petre Gheorghe⁶¹.

Tot printre primele organizații ale P.N.Ț. – Anton Alexandrescu s-a numărat și cea din județul Dolj. Organizarea acestei filiale județene s-a făcut mai greu decât în cazul celei din Argeș. Primele manifestări ale noii organizații datează din 15 iulie 1945, când a avut loc la Băilești o întrunire a țăranștilor sub conducerea avocatului Ion Rădulescu⁶². La sfârșitul întrunirii, participanții i-au adresat lui Anton Alexandrescu o telegramă prin care îl asigurau de întregul lor devotament. „Patru mii [*sic*] de membri ai P.N.Ț. din Băilești-Dolj – se arăta în telegramă – adunați sub președinția avocatului Ștefan Crăciunoiu, azi, 15 iulie 1945, suntem încredințați că acțiunea Domniei Voastre ne va duce la realizarea nădejdelor noastre. ss. Ion Rădulescu⁶³”. Cifra de 4000 membri este total aberantă, depășind cu mult populația Băileștilui la acea dată. Vom mai întâlni astfel de cifre, fără nici o acoperire reală, arătate ca reprezentând numărul membrilor partidului, nenominalizați însă niciodată.

În aceleași zile, 14 și 15 iulie 1945, prof. Ion Lungu și prof. G. Belea au vizitat comunele Caraula și Băilești, „pentru a verifica la fața locului organizarea cadrelor

⁵⁶ *Ibidem*, nr. 92, din 7 octombrie 1945.

⁵⁷ *Ibidem*, II, nr. 223, din 6 martie 1945.

⁵⁸ *Ibidem*, nr. 231, din 25 martie 1946.

⁵⁹ *Ibidem*, nr. 186, din 1 februarie 1946.

⁶⁰ *Ibidem*, nr. 375, din 23 septembrie 1946.

⁶¹ *Ibidem*, nr. 368, din 15 septembrie 1946.

⁶² *Ibidem*, I, nr. 25, din 20 iulie 1945.

⁶³ *Ibidem*, nr. 29, din 25 iulie 1945.

P.N.Ț.⁶⁴ La sfârșitul consfătuirii din comuna Caraula – după cuvântările lui Gh. Ioniță, președintele sectorului, și Tudor Geiculescu – s-a redactat următoarea moțiune: „Cetățenii comunei Caraula și ai satelor din acest sector, ajungând la limita posibilităților de aprovizionare cu produse de cea mai strictă necesitate, roagă respectuos pe d. ministru al Cooperăției, Anton Alexandrescu, să intervină cu toată autoritatea pentru satisfacerea grabnică a nevoilor țăranilor, prin acordarea cotei cuvenite de talpă, piele, bumbac și alte produse”⁶⁵. În dimineața zilei de 15 iulie, a avut loc la Băilești o întrunire la care au participat 300 persoane (a se compara cu cei ... 4000 membri din telegrama adresată lui Anton Alexandrescu – n.n.) sub președinția avocatului Jean Rădulescu și în prezența avocatului Ștefan Crăciunoiu, președintele organizației locale. După adunarea publică, a avut loc o consfătuire în cerc restrâns cu prof. Ion Lungu⁶⁶.

Vizitele pe teren au continuat și în luna august, cu același scop: atragerea cadrelor din partidul lui Maniu. Pe 4 august 1945, Ion Lungu și Jean Rădulescu s-au deplasat la Calafat, iar a doua zi au participat la întrunirile din comunele Cetatea și Maglavit. A mai fost vizitată comuna Filiași, iar în ședința de lucru a conducerii organizației județene, de la 31 iulie, ținută la Craiova, s-a stabilit ca pe 19 august să se țină Congresul și să se publice o gazetă cu titlul „Brazda Doljului”, în care să fie popularizate manifestările politice ale organizației⁶⁷.

Cu toată această activitate desfășurată pe teren, Anton Alexandrescu era nevoit să recunoască – într-un raport din iulie 1945, privind stadiul organizării P.N.Ț. – că în Dolj „*maniștii au rămas totuși puternici*. Nu prin cei neaderăți, ci:

- a) prin dizidența mai veche care a început să lucreze;
- b) prin înlăturarea din primăriile satești a multor țărâniști aderați⁶⁸.

Pentru a reduce din handicap „s-a continuat lămurirea și peste 120 comune au fost încadrate în F.N.D.. E de remarcat că în Craiova și muncitorii din sindicate cer înscrierea la Național-Țărâniști”⁶⁹. Pare exagerat numărul comunelor pe care Alexandrescu spune că a reușit să le încadreze în F.N.D.. Tot el își exprima speranța că „prin numirea, ca șef al maniștilor din Dolj, a lui D.D.Gerota, *probabil că dizidența se va sfârâma*. Rămâne ca județeană P.C.R. să nu mai fie exclusivistă și să nu impună lui Lungu – responsabilul Național-Țărânist – ceea ce acesta nu crede că este just”⁷⁰. E de remarcat faptul că Anton Alexandrescu considera *dizidentă* organizația lui Maniu, ca și cum a lui ar fi fost cea din care s-a desprins vechea organizație și nu invers.

⁶⁴ *Ibidem*, nr. 27, din 24 iulie 1945.

⁶⁵ *Ibidem*.

⁶⁶ *Ibidem*.

⁶⁷ *Ibidem*, nr. 39, din 5 august 1945.

⁶⁸ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 75/1945, p. 2.

⁶⁹ *Ibidem*.

⁷⁰ *Ibidem*.

Congresul organizației țărăniște dizidente Dolj a avut loc pe 19 august 1945 în prezența lui Anton Alexandrescu, Ioan Simion și Gogu Mazilescu, secretar general al partidului. Au luat parte la lucrări „peste 600 de reprezentanți ai țărănimii din Dolj”, în frunte cu: prof. Ion Lungu, președintele organizației, ing. V. Bardan, avocat Ioan Rădulescu, avocat Dinu Nicolaescu, Alex. Frumușanu, învățător Al. Voican⁷¹. S-a constituit un Birou de conducere a lucrărilor Congresului, format din Anton Alexandrescu – președinte, V. Bardan – secretar, Grigore Chifu și Constantin Buia – scrutatori. Inițial, congresul fusese stabilit pe 15 iulie 1945⁷², dar cum partidul nu reușise să-și organizeze filiala județeană, el a fost amânat până pe 19 august.

Lucrările Congresului au fost deschise de Anton Alexandrescu, într-un ton mai mult decât entuziast: „Deschid Congresul cu nădejdea că, luptând sincer și cu pieptul deschis, vom izbuti să facem pentru țărăniște și muncitorime ceea ce alții n-au voit să facă timp de 25 de ani, urcând Tricolorul pe înălțimile pe care le merită”⁷³. Au rostit cuvântări ditirambice: V. Bardan, Alex. Tănase-Măceș, Grigore Chifu („Învățătorii, sentimental legați de masa țărănească, nu-și pot găsi alt loc de luptă decât sub steagul purtat de d. Anton Alexandrescu, în fruntea oastei de luptători ce fac cinste numelui primului martir al țărănișmului, C. Dobrescu-Argeș”⁷⁴), Ioan Rădulescu, Ioan Simion, secretar general al partidului („Să facem politică țărănească sub steagul P.N.Ț., să luptăm pentru noi înșine, nu pentru interesele altora”).

Seria cuvântărilor a fost încheiată – ca de obicei – de Anton Alexandrescu: „În împrejurările fără seamăn de grele de atunci (de la 23 februarie - n.n.) am înțeles să iau în mână steagul pe care bătrânii partidului nu înțelegeau să-l împlante acolo unde trebuia. Am intrat în Frontul Național Democrat păstrându-ne principiile noastre și colaborând pe baza unui program pe care-l considerăm minimal. Ne păstrăm caracteristica noastră de partid pe linia noastră tradițională, dar animați de dorința de a ne solidariza cu toții în spirit constructiv”⁷⁵.

După cuvântări, s-a trecut la alegerea Comitetului județean, alcătuit din 82 de membri. În Biroul de conducere au intrat: prof. Ion Lungu – președinte, ing. V. Bardan – secretar general, învățător Al. Voican și av. Ioan Rădulescu – vicepreședinți, av. Dinu Nicolaescu – casier. În Delegația Permanentă au fost aleși: învățător Grigore Chifu, Ștefan Nicolaescu, învățător Marin Vâslan, Gh. Ioniță, av. Ștefan Crăciunoiu, Constantin Buia, învățător Aurel Rădulescu, av. N. Frumușanu, prof. Marin Dumitru, Aurel Marinescu, Petrache Coca, Al. Tănase, Simion Ciornea și Marin Andreescu⁷⁶. Din cei 82 membri ai Comitetului județean 6 erau avocați, 6 profesori, un inginer, un doctor, un maior, 14 învățători, un preot, un pretor, restul agricultori.

⁷¹ „Dreptatea Nouă”, I, nr. 57, din 27 august 1945.

⁷² *Ibidem*, nr. 9, din 1 iulie 1945.

⁷³ *Ibidem*, nr. 57, din 27 august 1945.

⁷⁴ *Ibidem*.

⁷⁵ *Ibidem*.

⁷⁶ *Ibidem*.

După data de 19 august 1945, singura organizație comunală care a avut o activitate mai deosebită a fost cea din Băilești. Aici a avut loc, pe 7 octombrie 1945, o mare adunare la care – după datele publicate în presă – au participat 3000 țărani din Băilești și din satele învecinate⁷⁷. Au mai fost prezenți, din partea organizației județene, Ion Lungu, Jean Rădulescu, Gh. Belea, V. Bardan, iar de la Centru chiar președintele partidului, Anton Alexandrescu. În discursul pe care l-a rostit, el a făcut o critică a lui Maniu și Mihalache: „Cel mai de căpetenie dintre punctele programului nostru era reforma agrară, desăvârșirea împroprietăririi țăranilor pe pământul muncit cu sudoarea lor și apărat cu sângele lor. Ce au făcut căpeteniile noastre, îmbătrânite în fariseism, când ceasul marei chemări a sunat? Încurcați în formule «tehnice» și programe de birou, au căutat, apărând interesele marilor moșieri, să amâne reforma. Noi am crezut că altul este rostul partidului și anume, acela de a contribui la desăvârșirea operei de dreptate cerută cu atâta sârguință de satele noastre. (...) Vechea, sterila noastră conducere, deși vorbea de o prietenie sinceră cu Uniunea Sovietică, a întreprins și continuă să întreprindă tot felul de uneltiri pentru a menține ura în sufletul poporului față de marele vecin, prin propaganda că va reîncepe un nou război anglo-rus. Vreți un nou război, un nou măcel care să ne pustiască teritoriul nostru, urmași-l pe dl Iuliu Maniu”⁷⁸.

Avocatul Ștefan Crăciunoiu, președinte al organizației țărăniște din Băilești, a fost ales în noiembrie 1945 primar al comunei, în urma unui simulacru de alegeri. „Dreptatea Nouă” a prezentat această alegere ca pe un mare succes al partidului, publicând și telegrama pe care Anton Alexandrescu i-a adresat-o lui Ion Lungu, pentru a-l felicita:

„Dlui prof. Ion Lungu, președintele Organizației Național-Țărăniște din jud. Dolj.

Am luat cunoștință – cu bucurie – de succesul organizației noastre din Băilești, care, la consultarea pentru desemnarea primarului, a obținut încrederea a două treimi din obște față de ceilalți candidați.

Am luat cunoștință, cu regret, și de condițiile grele în care prietenii noștri au fost nevoiți să-și susțină poziția politică, condițiuni care contravin cavalerismului și raporturilor corecte atât de necesare în actualele împrejurări.

Succesul muncii Domniilor Voastre dovedește – pe lângă seriozitatea organizației și încadrarea hotărâtă a prietenilor noștri pe linia unei reale și sănătoase democrații – marea răspundere pe care ne-o asumăm, prin încrederea pe care opinia publică ne-o acordă.

Încrezător că prietenul Crăciunoiu, noul primar ales al Băileștilor, va fi la înălțimea chemării în locul ce ocupă, în numele Biroului Central vă rog să pri... și să purtați față de toți bravii luptători doljeni felicitările noastre cele mai călduroase.

⁷⁷ *Ibidem*, nr. 97, din 13 octombrie 1945.

⁷⁸ *Ibidem*.

București, 1 decembrie 1945. ss. Anton Alexandrescu⁷⁹.

Am publicat în întregime această scrisoare a lui Alexandrescu pentru a sublinia mai bine diferența dintre modul cum prezenta oficiosul partidului evenimentele și situația concretă. În realitate, lucrurile s-au petrecut într-un mod mult mai prozaic, partidul lui Alexandrescu solicitând din partea F.N.D.-ului anumite posturi în administrația locală. Comuniștii au fost de acord cu Alexandrescu și „pentru a se marca o colaborare cu organizația țărănistă din Dolj, care nu mai avea nici un post de primar (în județ - n.n.) s-a stabilit ca primarii celor două orașele secundare: Filiași (Nord) și Băilești (Sud) să aparțină țărăniștilor (subl. ns.), împreună cu alți câțiva primari sătești”⁸⁰.

Deci, nici vorba de alegeri adevărate, ci doar de un simulacru care să mascheze aranjamentele făcute și să dea impresia că noul primar a fost ales prin voința cetățenilor. Deși se stabilise ca primarii celor două orașele (de fapt, comune) să fie țărăniști, comuniștii le-au făcut tot felul de greutăți noilor aleși, pentru a-i forța să-și dea demisia. O recunoaște chiar Anton Alexandrescu, într-un raport din 1945 către Vasile Luca: „Primarul din Filiași era țărănist, dar organizația comunistă locală dorea să-l doboare, ca reacționar (subl. ns.). Acolo s-au simplificat lucrurile astfel: comandantul Armatei Roșii a cerut prefectului să mențină primarul, iar comunistul local pretendent a fost exclus din partid, pentru cauze de alt ordin”⁸¹. În cazul Băilești, comuniștii nu și-au ținut angajamentul. „Primăria din Băilești – scria Alexandrescu – a fost atribuită de prefect Frontului Plugarilor *contrar hotărârilor luate* (subl. ns.), numind un preot nou înscris la Frontul Plugarilor”⁸². „Greșeala” a fost reparată după intervenția lui Anton Alexandrescu la Vasile Luca, secretarul general al F.N.D.-ului, care a dat dispoziție să se organizeze, în noiembrie 1945, alegeri pentru postul de primar, dându-le satisfacție țărăniștilor, care – prin Ștefan Crăciunoiu – și-au adjudecat Primăria comunei Băilești.

Activitatea pe teren a membrilor din conducerea organizației Dolj a P.N.Ț. – Anton Alexandrescu s-a intensificat în vara anului 1946, în vederea atragerii cât mai multor posibili votanți pentru alegerile ce se apropiau. În luna mai au avut loc întruniri ale membrilor organizației în comunele Caraula, Mârșani și Ghighera. La întrunirea de la Caraula au participat – pe lângă cele 1000 de persoane prezente – V. Bardan, secretarul general al organizației, iar de la Centru, Vasile Modoran și Gogu Mazilescu⁸³.

„Țărănimea să fie trează – i-a îndemnat Vasile Modoran pe participanții la adunare. Momentul de față îi pune o serie de importante probleme. Cea mai de seamă este aceea legată de viitorul său politic, de aspirațiunile sale de clasă. Prietenii

⁷⁹ *Ibidem*, nr. 142, din 5 decembrie 1945.

⁸⁰ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 77/1945, p. 4.

⁸¹ *Ibidem*.

⁸² *Ibidem*.

⁸³ „Dreptatea Nouă”, II, nr. 279, din 30 mai 1946.

și susținătorii intereselor țărănimii nu pot fi aceia care o spun numai pe firmă, ci aceia care o dovedesc prin fapte. Și nici aceia care merg în tovărășie cu marii bancheri, marii industriași sau cu exponenții acestora. Țărănimea să se alăture la lupta noastră pentru reclădirea unui partid al țărănilor, pentru înfăptuirea democrației. Biruința noastră va însemna biruința aspirațiilor țărănilor și înfrângerea dușmanilor ei aciuși în partidele «istorice»⁸⁴.

La întrunirea de la Mârșani a vorbit, din partea Centrului, Gh.(Gogu) Mazilescu, numit în mai 1946 director la Institutul Național al Cooperăției, care a ținut un veritabil discurs electoral. „Este momentul alegerilor, – a spus el – este momentul când <țărănimea> va fi chemată să-și spună cuvântul. Nădăjduim că ea va ști să aleagă – și chiar că a ales – între acei care s-au împotrivit și cer revizuirea reformei agrare, între apărătorii dușmanilor ei de moarte – bancherii, moșierii – și între partidele cu adevărat democratice, grupate într-un bloc indestructibil, care au înfăptuit reforma agrară, au pornit cu succes opera de refacere a țării și au asigurat Statului integritatea granițelor și recunoașterea unanimă a marilor Aliați»⁸⁵.

Tot în vederea alegerilor care se apropiau, în septembrie 1946 a fost convocat, pentru prima dată, Comitetul Executiv al organizației, care a analizat – sub președinția lui Ion Lungu – strategia electorală ce trebuia urmată pentru a câștiga alegerile⁸⁶, iar pe 5 octombrie a fost inaugurat Cercul de Studii al organizației, prin conferința susținută de prof. Ion Lungu, pe tema *Problema țărănească în organizația de Stat*⁸⁷.

După rezultatul mai mult decât modest obținut în alegeri, filiala doljană a trecut – în vara anului 1947 – la „reorganizarea și verificarea organizațiilor comunale”. În cadrul acestei acțiuni, pe 22 iunie 1947, Ion Lungu, ales deputat de Dolj, însoțit de Ioan Rădulescu, Alex. Tănase-Măceș, Constantin Nicolaescu și Eugen Grozea, a întreprins un turneu de clarificare în plasele Segarcea și Bârca, reorganizându-le în 7 și, respectiv, 5 subsectoare politice⁸⁸. Tot în iunie 1947 a avut loc ultima manifestație publică a organizației, care s-a bucurat de prezența lui Anton Alexandrescu și a lui Gogu Mazilescu, din conducerea centrală a partidului. Deși, prin rezultatul obținut, partidul lui Alexandrescu poate fi socotit învins, totuși liderul său a mai avut tăria să declare ferm: „*Avem o situație clară, mergem pe un drum senin, drept, în mod făiș și categoric. Îl cunoașteți. L-ați aprobat. El este călăuzit de steaua noastră polară, de conștiința noastră, de angajamentele noastre de onoare față de noi și față de țară. Acest lucru nu ne poate duce decât la biruință. Este drumul colaborării interne cu clasa muncitoare în mod principal. (...) Cine își*

⁸⁴ *Ibidem*.

⁸⁵ *Ibidem*, nr. 282, din 3 iunie 1946.

⁸⁶ *Ibidem*, nr. 373, din 21 septembrie 1946.

⁸⁷ *Ibidem*, nr. 391, din 12 octombrie 1946.

⁸⁸ *Vezi* numele și responsabilii fiecărui subsector în „Dreptatea Nouă”, III, nr. 592 [corect 593], din 29 iunie - 1 iulie 1947.

însușește sincer, loial, acest lucru, ne este prieten. Cine nu-l însușeșete nu poate fi lângă noi, ne este dușman”⁸⁹. Despre ce „situație clară” și „drum senin, drept”, care „nu poate duce decât la biruință”, este vorba, numai Anton Alexandrescu a știut!

Ultimul act politic al organizației țărăniște de Dolj a fost reprezentat de ceea ce s-a numit „al II-lea Congres al Partidului Țărănesc - Dolj”. Partidul își schimbase numele – după desființarea P.N.Ț.-Maniu – din Partid Național-Țărănesc în Partid Țărănesc. La Congres – care a avut loc pe 14 decembrie 1947 în Sala „Rio” din Craiova – au participat, de la Centru, Anton Alexandrescu și Ioan D.Ioan. Au luat cuvântul: ing. V.Bardan, prof. Romulus Stănculescu, Alex. Tănase-Măceș – care au făcut trei rapoarte (de activitate generală, al Cercului de Studii și al Casieriei) – și cei doi delegați de la București. S-a constatat doar că „organizația are 482 delegați, 11 740 membri cotizanți încadrați în 178 secțiuni”⁹⁰. În rest, „Dreptatea Nouă” nu a mai publicat nici un amănunt despre dezbaterile ultimului congres țărănist al organizației din Dolj.

Să urmărim acum evoluția organizației **Dâmbovița** a partidului condus de Anton Alexandrescu. Alături de organizația din Argeș, cea din Dâmbovița s-a constituit în aceleași zile cu desprinderea grupului lui Alexandrescu din partidul lui Maniu. Acțiunea a fost condusă de colonelul Constantin Săndulescu, care – împreună cu Octavian Diaconescu, Jean Eisenberg, dr.C.Ranetti, col.Aurel Săndulescu – a cerut, la 18 decembrie 1944, în prima adunare a Delegației județene, ca partidul să se reorganizeze și să se orienteze spre Frontul Național Democrat⁹¹. Și în ședințele Delegației județene din 19 decembrie 1944 și 22 februarie 1945, colonelul Constantin Săndulescu, vicepreședinte al organizației țărăniște, a cerut din nou „să se intervină, în numele Organizației, la Centru, pentru a se face o apropiere și colaborare cu F.N.D.”⁹². Cum organizația condusă de Cezar Spineanu a refuzat aceste propuneri, rămânând fidelă lui Iuliu Maniu, colonelul Constantin Săndulescu – fost prefect și deputat de Dâmbovița – împreună cu grupul lui au fost excluși din partid.

În fața acestei situații, Constantin Săndulescu a hotărât să-și creeze propria grupare politică, în numele căreia a aderat la F.N.D., pe 23 februarie 1945 semnând – alături de av. Gh.Marin și Octavian Diaconescu – un manifest în acest sens⁹³. În *Manifest* se cerea: „imediată înfăptuire a reformei agrare, înlăturarea elementelor fasciste din aparatul de Stat și din cadrul partidului, democratizarea vieții de Stat, executarea în întregime a condițiilor Armistițiului, arestarea și pedepsirea criminalilor de război și vinovaților de dezastrul țării, ruperea legăturilor dintre P.N.Ț. și P.N.L., colaborarea cinstită cu F.N.D.”⁹⁴ Parcă am citi programul P.C.R.-

⁸⁹ *Ibidem*, III, nr. 580, din 13-15 iunie 1947.

⁹⁰ *Ibidem*, IV, nr. 737, din 4-6 ianuarie 1947.

⁹¹ *Ibidem*, I, nr. 45, din 12 august 1945.

⁹² *Ibidem*.

⁹³ „Scânteia”, II, nr. 150, din 25 februarie 1945.

⁹⁴ *Ibidem*.

ului, nu al unor țărăniști, fie ei și mai de stânga!

După publicarea acestui *Manifest* – primit, conform oficiosului „Dreptatea Nouă”, „cu înțelegerea cuvenită” de „un mare număr din cadrele regionale și din comune” ce „s-au polarizat în noua mișcare, care a căutat să scoată partidul din anchilozarea în care căzuse”⁹⁵ – dizidenții au început o campanie pentru atragerea de aderenți. Astfel, în zilele de 6 și 7 iunie 1945, ei au avut întruniri cu „frunțașii din sudul județului, cu care ocazie s-au dat directive și recomandățiuni”⁹⁶. Organele de conducere ale filialei țărăniste din Dâmbovița s-au stabilit pe 6 octombrie 1945, cu prilejul unei adunări care a avut loc la Târgoviște.

Adunarea – desfășurată sub președinția colonelului Constantin Săndulescu și a lui Iancu Georgescu – a stabilit data congresului organizației pentru ziua de 8 noiembrie 1945⁹⁷, dar – din cauza stadiului incipient de organizare de la acea dată – el se va ține abia în ziua de 13 mai 1946. Adunarea din 6 octombrie 1945 a fost totuși importantă prin faptul că a ratificat constituirea Delegației Permanente a partidului local, alcătuită din câte 2 - 3 membri pentru fiecare regiune, după cum urmează:

- Plasa Târgoviște - col. Aurel Săndulescu, av. Ioan Săvoiu;
- Plasa Matei Voievod - col. Constantin Săndulescu, Jean Eisenberg;
- Plasa Găești - Petre Claos, prof. Ion Dinulescu, preot C. Roșculescu;
- Plasa Valea Mare - înv. Iancu Georgescu, Emil Ghigoș;
- Plasa Ghergani - N. Georgescu, V. Putnaru;
- Plasa Bilciurești - dr. Constantin Ranetti, Nicolae Stan Dan;
- Plasa Titu - av. Rădescu, Nic. Anastasescu;
- Plasa Voinești - av. I. Micu, Daniel Stănescu;
- Plasa Pucioasa - Ghiță Ionescu, înv. Octavian Diaconescu, Ion Crăciun⁹⁸.

În cuvântarea pe care a rostit-o cu acest prilej, col. Aurel Săndulescu a ridicat problema posturilor de primari pe care trebuia să le primească organizația: „Colaborarea forțelor democratice trebuie să-și găsească expresiunea și în desemnarea primarilor, care vor aparține tuturor grupărilor politice reprezentate în guvern, întrucât numai astfel se poate realiza o strânsă colaborare politică în cadrul administrației locale. Față de aceste hotărâri categorice ale guvernului, organizația noastră a solicitat în județul nostru: atribuirea unui loc de primar în unul din cele 3 orașe ale județului, atribuirea a 2-3 locuri de primari în reședințele de plăși, atribuirea a 3-4 locuri de primari și 3-4 ajutoari de primari în comunele din fiecare plasă”⁹⁹. Au mai luat cuvântul: col. Constantin Săndulescu („Fac apel la toți cei ce încă n-au aderat la noul partid reorganizat și încă mai cred în învierea unor timpuri

⁹⁵ „Dreptatea Nouă”, I, nr. 29, din 25 iulie 1945.

⁹⁶ *Ibidem*.

⁹⁷ *Ibidem*, nr. 97, din 13 octombrie 1945.

⁹⁸ *Ibidem*.

⁹⁹ *Ibidem*.

de concepție medievală, să-și revizuiască conștiința și, astfel, purificați de vechile idei, să vină alături de noi, spre a depune o muncă onestă pentru reconstrucția țării și realizarea marilor înfăptuiri¹⁰⁰), Jean Eisenberg, Petre Claos, dr. C. Ranetti, Octavian Diaconescu, preot Constantin Roșculescu și sătenii Marin Andrei și Dumitru Pisică¹⁰⁰.

Pe 8 noiembrie 1945 fusese programat congresul organizației, dar nu a avut loc decât o adunare a cadrelor țărăniste, la care au participat Anton Alexandrescu și Gogu Mazilescu¹⁰¹. Adunarea a fost importantă prin cuvântarea lui Anton Alexandrescu, care a precizat – sintetic – cele nouă principii de bază ale programului partidului, pe care le redăm integral.

„În curând – a spus Alexandrescu – Congresul general va cerceta din nou acest program. Dvs. îl cunoașteți, amintesc numai câteva din principiile de bază:

I. Am fost și rămânem partidul care apără libertatea muncii și proprietatea individuală cinstită și care nu devine instrument de jaf.

II. Suntem partidul ordinii constituționale întemeiată pe principiul: Monarhie, democrație parlamentară rezultată din votul cetățenesc direct, egal și secret, egalitate în fața legii.

III. Suntem partidul care am cerut naționalizarea întreprinderilor mari care au Statul drept singur consumator sau exploatează marea masă a poporului printr-un monopol, de fapt la adăpostul tarifelor vamale.

IV. Suntem partidul care am cerut controlul de Stat asupra mânăuirii banului și dirijarea vieții economice, în general.

V. Suntem partidul care pretindem nu numai independența națională politică, ci și independența națională economică.

VI. Suntem partidul care menținem organizarea cooperatistă, ca cea mai potrivită pentru micul producător țăran, privind creditul, aprovizionarea și verificarea produselor.

VII. Suntem partidul care pretindem retribuția slujbașilor și intelectualilor după contribuție, capacitate și pregătire, astfel ca grija zilei de mâine să nu ne apese pe conștiința fiecăruia.

VIII. Suntem partidul care urmărim pacea, fiindcă numai pacea asigură prosperitatea morală și materială a țărilor mici și cu economie înapoiată.

IX. Suntem partidul care dorim legături pașnice, prietenești, cu toate statele învecinate, cu toate popoarele lumii, recunoscători tuturor marilor Aliați pentru că prin lupta lor au redat libertatea omului. Dar nu putem să nu recunoaștem și să nu susținem prietenia cea mai sinceră cu Uniunea Sovietică, atât pentru menținerea fronturilor țării noastre cât și pentru asigurarea prosperității noastre economice¹⁰².

O etapă importantă în pregătirea congresului organizației a constituit-o

¹⁰⁰ *Ibidem*.

¹⁰¹ *Ibidem*, nr. 125, din 15 noiembrie 1945.

¹⁰² *Ibidem*, nr. 126, din 18 noiembrie 1945.

convocarea Delegației Permanente județene, în ziua de 9 martie 1946, în Sala de arme a Teatrului „Tudor Vladimirescu“. Adunarea – prezidată de col. Constantin Săndulescu – a făcut bilanțul organizării, prin glasul secretarului general, col. Aurel Săndulescu, care a prezentat raportul activității organizației de la 6 martie 1945 până la 6 martie 1946. El a arătat că s-au organizat filiale în următoarele plase:

- Plasa Târgoviște - 8 comune, 158 noi adeziuni, cu 2 primari în funcțiune;
- Plasa Matei Voievod - 5 comune, 93 noi adeziuni, cu 2 primari în funcțiune;
- Plasa Pucioasa - 10 comune, 114 noi adeziuni, cu 2 ajutoare de primari în funcțiune;
- Plasa Voinești - 5 comune, 92 noi adeziuni, cu 2 primari în funcțiune;
- Plasa Bilciurești - 5 comune, 85 noi adeziuni, cu un primar în funcțiune;
- Plasa Ghergani - 8 comune, 88 noi adeziuni, cu un primar în funcțiune;
- Plasa Titu - 9 comune, 80 noi adeziuni, cu 2 ajutoare de primari în funcțiune;
- Plasa Găești - 13 comune, 155 noi adeziuni, cu 1 primar în funcțiune;
- Plasa Bogați - 5 comune, 86 noi adeziuni, cu 2 primari în funcțiune¹⁰³.

Având, astfel, filiale în tot județul, organizația și-a putut ține Congresul, pe 13 mai 1946, la Târgoviște, în aceeași Sală de arme a Teatrului „Tudor Vladimirescu“, sub președinția lui Constantin Săndulescu. Din partea Biroului Central al Partidului, au participat Anton Alexandrescu, Aurel Potop și Al. Măță, iar din partea organizației, prefectul județului – G. Popescu, primarul orașului Târgoviște – Ion Rădulescu, col. Aurel Săndulescu, dr. C. Ranetti, Jean Eisenberg, Octavian Diaconescu, ing. P. Claos, prof. Dinulescu, preot Al. Botezatu, prof. Constandache, N. Gabrielescu etc.¹⁰⁴. Congresul a fost salutat de reprezentanți ai celorlalte partide din coaliția guvernamentală: prof. Basil Popescu (P.N.P.), av. Grigore Constantinescu (P.S.D.), Lazăr Ștefănescu (Frontul Plugarilor), av. I. Irimescu-Cândești (P.N.L.- Gh. Tătărescu) și I. Lăzărescu (P.C.R.).

Au luat cuvântul: Constantin Săndulescu („Noi suntem de fapt păstrătorii și realizatorii vechiului program țărănesc. Un partid însemnează un program, o ideologie, un statut. Oamenii sunt trecători – ideologia și programul rămân. Noi suntem adevăratul Partid Național Țărănesc, ceilalți cari sunt încuscriți cu ciocoi, cu Brătienii, cu asupritorii țărănimei sunt o clică, clică lui Maniu – un ambițios, un nehotărât, un negativist.“), Anton Alexandrescu (care, „a dat asigurări că P.N.Ț. își va face întreaga datorie în slujba poporului, pentru stabilirea echilibrului social și pentru a deschide țării un făgaș luminos și o viață mai demnă“), col. Aurel Săndulescu („Înțelegem să rămânem alături de elementul țărănesc și muncitoresc, iar nu să ne deplasăm cu doctrina și principiile de bază ale partidului de la stânga – unde ne situasem încă după războiul celălalt – la dreapta, lângă Partidul Liberal bancar, împotriva căruia luptasem două decenii.“) și Ecaterina Diaconescu, în

¹⁰³ *Ibidem*, II, nr. 232, din 27 martie 1946.

¹⁰⁴ *Ibidem*, nr. 270, din 19 mai 1946.

numele organizației feminine („Femeile grupate în P.N.Ț. au cercetat noul program al partidului și au constatat cu bucurie înscrierea în program a posibilităților de dezvoltare fizică și morală pentru femeie și copil. Adânc recunoscătoare conducătorilor partidului, declarăm aci că nu vom osteni până nu vom face din program o realitate“)¹⁰⁵.

Congresul a aprobat și componența Biroului de conducere al organizației: col. Constantin Săndulescu – președinte, dr. C. Ranetti – vicepreședinte, col. Aurel Săndulescu – secretar general, Jean Eisenberg – casier, C. Constantinescu-Catalan – președinte al organizației de tineret¹⁰⁶.

Ultimele manifestări ale organizației din Dâmbovița le-au reprezentat întrunirea organizațiilor din Plasa Găești, pe 25 august 1946¹⁰⁷, și ședința Comitetului județean, desfășurată pe 21 septembrie 1946, sub președinția col. Constantin Săndulescu¹⁰⁸.

Organizația județeană **Constanța** a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu a luat naștere în luna mai 1945, datorită unui Comitet de inițiativă format din: ing. G.Cochino, av. C.Dinu, av. A.Peride, Mircea Marinescu, av. A.Tohăneanu, av. I.Filipescu, ing. Alex. Stegărescu, înv. C.Filip și M.Mihail, care s-au desprins din vechea organizație și au aderat la F.N.D.¹⁰⁹. „Organizația s-a refăcut – scria Anton Alexandrescu într-un raport din iulie 1945 – și a exclus pe cei câțiva maniști care o dominau. Excluderea se datorește altei excluderi pe care o operaseră «bătrânii» împotriva cadrelor aderate la F.N.D. În județ nu s-a lucrat prea mult, mai sunt organizații locale în rezervă. Vina nu o poartă național - țărăniștii, ci regionala P.C.R.“¹¹⁰. La acțiunea Comitetului de inițiativă au mai aderat 10 avocați, 37 de învățători, un doctor, un profesor, 3 preoți, 2 căpitani, 17 comercianți, 6 funcționari, 11 ziarști, 5 ingineri¹¹¹.

În ziua de 24 iunie 1945 a fost inaugurat Clubul organizației P.N.Ț.–Constanța, cu sediul în str. Carol nr. 98, în prezența lui Anton Alexandrescu (sosit în oraș pe 23 iunie, pentru a vizita cooperativele „Zooagricola“, „Victoria Constanței“ și „Furnica“), Victor Dușa – prefectul județului, Ion Popescu – primarul municipiului, Aurel Tohăneanu, avocații Anastase Peride și Constantin Dinu, ing. G.Cochino¹¹². Organizarea partidului în municipiu și județ a fost dezbătută în adunarea Comitetului județean din 8 iulie 1945, în prezența fruntașilor locali: Constantin Dinu, Mircea Marinescu, G.Cochino, M.Mihail, A.Tohăneanu, ing. Popa Ispas, Anastase Peride, Alex. Stegărescu etc.¹¹³

¹⁰⁵ *Ibidem*.

¹⁰⁶ *Ibidem*, nr. 360, din 7 septembrie 1946.

¹⁰⁷ *Ibidem*.

¹⁰⁸ *Ibidem*, nr. 379, din 28 septembrie 1946.

¹⁰⁹ „Dreptatea Nouă“, I, nr. 96, din 12 octombrie 1945

¹¹⁰ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 75/1945, p. 1.

¹¹¹ Vezi numele tuturor în „Dreptatea Nouă“, I, nr. 96, din 12 octombrie 1945.

¹¹² *Ibidem*, nr. 1, din 21 iunie 1945 și *Ibidem*, nr. 6, din 28 iunie 1945.

¹¹³ *Ibidem*, nr. 20, din 14 iulie 1945.

Adunarea a aprobat componența Biroului însărcinat cu reorganizarea cadrelor P.N.Ț. din Constanța: Constantin Dinu, Mircea Marinescu, G.Cochino, M.Mihail, I.Filipescu, A.Tohăneanu, Anastase Peride, Alex. Stegărescu și C.Filip. Au luat cuvântul Mircea Marinescu și Constantin Dinu. „La Constanța – a spus acesta din urmă – șefii reacțiunii, Vasile Lepădatu și Dan Alecu, având conștiința încărcată de păcate politice, au dezertat de la datorie, lăsând partidul în voia soartei. Generația noastră, care și-a consacrat toată energia și entuziasmul pentru Partidul Național-Țărănesc, nu poate dezerta de la datorie și stă strâns legată de mișcarea d-lui ministru Alexandrescu, care a înțeles, cu un ceas mai devreme, zbuciumul muncitorimii și țărănimii”¹¹⁴.

La sfârșitul adunării, s-au expediat două telegrame către Anton Alexandrescu, în care țărăniștii locali îl asigurau pe acesta de tot devotamentul:

„D-lui ministru Anton Alexandrescu, București.

Comitetul județean al P.N.Ț., organizația Constanța, întrunit pentru a statua asupra organizării P.N.Ț., este alături de dvs. în lupta pentru ridicarea țărănimii și muncitorimii române¹¹⁵ – se arăta în prima telegramă, semnată de toți membrii Biroului nou ales¹¹⁵.

În a doua telegramă, cei 44 de semnatari „și-au manifestat voința de a se alătura acțiunii dusă de d. ministru Anton Alexandrescu și prietenii săi, în vederea reacezării partidului pe adevăratul său drum spre democrație, înțelegând să participe cu toate forțele în vederea realizării planului de ridicare fizică și morală a celor ce muncesc de la sate și orașe”¹¹⁶.

Fiind astfel organizat într-un nucleu, partidul din Constanța și-a ținut cele două congrese în 1946, primul fiind al organizației municipale, iar al doilea al celei județene. Congresul organizației municipale s-a ținut pe 20 ianuarie 1946, în prezența membrilor de frunte ai filialei: Constantin Dinu, Mircea Marinescu, Aurel Tohăneanu, M.Mihail, Anastase Peride, I.Filipescu, G.Cochino, prof. Caragea, Alex. Stegărescu, N.Apostolescu etc. Au luat cuvântul: Mircea Marinescu și Constantin Dinu, care a arătat că „această manifestare, la care dvs. ați răspuns cu atâta însuflețire, este făcută în jurul ideilor național-țărăniște, pe care noi le propagăm cu atâta dărzenie de cel puțin 20 de ani”¹¹⁷.

Congresul a ales Comitetul municipal, format din: dr. Diner, maior C.Badea, ing. Maxim, cpt. Florescu, G.Filipescu, I.Cazacu, N.Apostolescu, Ion Taulea, G. Caraiani, av. A.Peride, ing. G.Cochino, Stere Dului, Aslan Mustafa, Mehmet Ali, av. Cezar Herlescu, Gogu Marinescu ș.a.¹¹⁸. După aceasta, membrii Comitetului i-au trimis iar o telegramă lui Anton Alexandrescu: „Congresul organizației municipale Constanța,

¹¹⁴ *Ibidem*.

¹¹⁵ *Ibidem*.

¹¹⁶ *Ibidem*, nr. 25, din 20 iulie 1945.

¹¹⁷ *Ibidem*, II, nr. 187, din 2 februarie 1946.

¹¹⁸ *Ibidem*.

întrunit astăzi la Casa partidului, după dezbateri ample, și-a ales Comitetul de conducere care își îndreaptă gândurile și alesele sentimente către Dvs., care întruchipați în mod atât de viu aspirațiile muncitorilor de la țară și oraș, și vă urează deplin succes pentru îndeplinirea țelurilor noastre”¹¹⁹.

Congresul anual al organizației Constanța a avut loc pe 19 mai 1946 în Sala Teatrului „Victoria”, în prezența lui Anton Alexandrescu și Aurel Potop, de la Centru, iar din partea filialei: ing. Alex. Stegărescu, inv. Mircea Marinescu, M. Mihail, ing. G.Cochino, av. I.Filipescu, Anastase Peride, Aurel Tohăneanu¹²⁰. Congresul s-a rezumat la cuvântările rostite de unii dintre participanți: Mircea Marinescu (care „mulțumește delegaților organizațiilor comunale pentru modul atât de frumos în care au răspuns convocării și îi asigură că steagul P.N.Ț. va fi purtat cu cinste spre biruință și nu folosit drept mijloc de acoperire pentru dușmanii țărănimii”), Aurel Tohăneanu („Au crezut mulți că noi slujim oameni. S-au înșelat. Noi ne-am înscris într-un partid pentru programul lui și rămânem acolo unde este siguranța înfăptuirii acestui program”), Alex. Stegărescu („amintește condițiile și cauzele care au dus la crearea fostului Partid Țărănesc”), Aurel Potop („Lupta noastră este aceea de a apăra pe oamenii cinstiți de cei necinstiți, de a răsplăti cinstit munca cinstită. Tot astfel cum noi nu dorim gâlceavă între oameni și războaie nenorocite între popoare, ci pace și prietenie între oameni, pace și înțelegere între popoare”) și Anton Alexandrescu („Dușmanii interesați ai regimului nostru, dușmanii guvernului Groza, ne aduc defăimări, profitând de greutățile economice prin care încă trecem. (...) Scopul guvernării noastre, sincer și hotărât, nu este de a lovi în cineva, ci de a crea cele mai bune condiții pentru prosperitatea generală și pentru mulțumirea fiecăruia care contribuie la aceasta și până azi, avem credința că am creat cu prisosință astfel de condiții”)¹²¹.

Organizația de tineret a filialei constănțene s-a constituit tot din rândul cadrelor din partidul lui Maniu. Astfel, în ziua de 31 martie 1946 un grup de tineri țărăniști, în frunte cu Mircea Panaitescu, președinte, și George Grigorescu, secretar al organizației de tineret a P.N.Ț.-Maniu, au trecut la gruparea lui Anton Alexandrescu. Motivația acestei acțiuni o găsim în declarația pe care cei doi au făcut-o ziarului „Dreptatea Nouă”: „Am suferit o serie de dezamăgiri. Munca și lupta tineretului manist este dirijată de liderii P.N.Ț.-Maniu contra intereselor părinților noștri, contra intereselor noastre, fiind întrebuițați ca unelte pentru scopul moșierilor și bancherilor. (...) Ne-am trezit cu 5 minute înainte de a reuși ca acești demagogi de profesie să ne poată folosi munca și elanul de luptă pentru realizarea scopurilor lor de acum și altădată”¹²².

Secția feminină a organizației a apărut foarte târziu, cu aproape 3 luni înainte

¹¹⁹ *Ibidem*.

¹²⁰ *Ibidem*, nr. 276, din 26 mai 1946.

¹²¹ *Ibidem*.

¹²² *Ibidem*, nr. 247, din 13 aprilie 1946.

de desființarea partidului, în octombrie 1947, prin formarea unui Comitet provizoriu, alcătuit din soțiile membrilor marcanți ai filialei conștanțene: Aristița Marinescu, Paraschiva Filip, Maria Maxim, Maria Nicolae, Angela Stegaru, Victoria Cocornea și Constanța Marinescu¹²³. De fapt, în aproape toate organizațiile județene ale P.N.Ț.-Anton Alexandrescu, secțiile feminine erau compuse, în majoritate, din soțiile membrilor mai importanți ai organizațiilor respective.

Între acțiunile pe care organizația le-a mai întreprins în toamna anului 1946 se înscrie și numirea lui Al.Mâță ca președinte de onoare al P.N.Ț. – Constanța, la 8 septembrie, în cadrul unei vizite pe care acesta – însoțit de Anton Alexandrescu și Aurel Potop – a întreprins-o în localitate¹²⁴. Târziu, în august 1947, la inițiativa lui Constantin Jaleș și cu concursul deputatului Mircea Marinescu, șeful executiv al organizației județene Constanța, a luat ființă la Medgidia o nouă organizație țărănistă, condusă de Mircea Stănilă¹²⁵.

Ultimele acțiuni ale organizației țărăniste din Constanța le-au reprezentat vizitele pe care deputatul Mircea Marinescu le-a întreprins în satele Gura Dobrogii, Cagtalac, Fântânele, Râmnicul de Sus și de Jos, Pantelimon și Ferdinand, în august 1947¹²⁶, și în comunele Adamclisi, Ioan Corvin, Beilic, Oltina, Ostrov, Satu Nou, Băneasa, Cernavodă și orașul Medgidia, în octombrie 1947¹²⁷.

În ianuarie 1948, organizația și-a ținut ultima adunare generală în vederea reorganizării cadrelor, prezidată de Mircea Marinescu. Cu această ocazie, s-a ales un nou Comitet de conducere, format din: Gh.Filipescu – președinte, dr. M.Diner, I.Cazacu și av. V.Sofian – vicepreședinți, C.Filip și Al.Doinaru – secretari generali¹²⁸.

Organizația **Mehedinți** a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu s-a format în jurul unui nucleu alcătuit din trei membri: Ștefan Pârligras – inspector școlar general, Dumitru Totir – învățător și Nicolae Stănciulescu – inspector școlar, care, din aprilie 1945, au început acțiunea de propagandă pentru atragerea de noi membri din rândul organizației lui Maniu¹²⁹. Acțiunea a dat rezultate, celor trei alăturându-li-se preoții Ion Medaru (președintele sindicatului preoțesc) și Dimitrie Lupescu, împreună cu industriașul C.Colan, președintele organizației maniste din Turnu Severin.

La scurt timp după aceste adeziuni, fruntașii locali au trecut la organizarea structurilor de conducere ale filialei țărăniste. Astfel, Biroul „partidului” era format din: -Ștefan Pârligras – președinte, Dumitru Totir – vicepreședinte, N. Stănciulescu – secretar general, C. Colan – casier și Ion Medaru – membru. Delegația Permanentă se compunea din membrii Biroului, cărora li s-au alăturat: av. Ilie Oprica, institutor

¹²³ *Ibidem*, III, nr. 675, în text 674, din 18-20 octombrie 1947.

¹²⁴ *Ibidem*, II, nr. 367, din 14 septembrie 1946.

¹²⁵ *Ibidem*, III, nr. 651, din 5-7 septembrie 1947.

¹²⁶ *Ibidem*, nr. 622, din 1-3 august 1947.

¹²⁷ *Ibidem*, nr. 675, în text 674 din 18-20 octombrie 1947.

¹²⁸ *Ibidem*, IV, nr. 774, din 14-16 ianuarie 1948.

¹²⁹ *Ibidem*, I, nr. 21, din 15 iulie 1945.

C.Ghiață, prof. D.Stuparu, învățătorii David Popescu, Ilie Grigore, C.Buteica, Nicu Ungureanu, Ion Gionea, preot Dim. Lupescu¹³⁰. Comitetul județean avea în componență: 3 inspectori școlari, 4 preoți, 20 de învățători, un industriaș, 2 profesori, un avocat, un inginer, agricultori și țărani¹³¹.

Deși organizația nu era constituită decât la nivel central, neavând cadre în comune și sate, totuși pe 15 septembrie 1945 a avut loc, în Sala Teatrului din Turnu Severin, Congresul partidului, la care a participat, din partea Centrului, Anton Alexandrescu, iar din partea partidelor membre ale F.N.D. au salutat lucrările Congresului: prefectul județului, Aurel Popescu (P.S.D.), prof. C. Papacostea-Pajură, primarul orașului Turnu Severin (din partea Uniunii Patrioților), Ion Paicu (P.C.R.), T.Tudorănoiu (Frontul Plugarilor)¹³². Pentru supravegherea desfășurării dezbaterilor au fost aleși doi scrutatori, în persoana lui D.Bunescu și I.Minulescu¹³³.

Secretarul general al organizației, N.Stănciulescu, a prezentat, în cuvântarea sa, începuturile organizării partidului în acest județ: „Semnalul luptei l-am dat imediat după 23 august 1944, la primul Comitet județean din 1 noiembrie 1944, când am arătat fostei conduceri că democrația este cu totul altceva decât bunul plac și teroarea unora (...). În aceste condițiuni am stabilit, de comun acord, să începem lupta pentru clarificarea situației și stabilirea de poziții (...) La 25 martie 1945, după ce anunșasem telegrafic pe Totir, împreună cu C.Popescu-Cozia, avocat I.Oprică și preot C.Iliescu, membrii în Comitetul județean, urmași de toate organizațiile comunale din plasa Cujmir, am aderat la acțiunea de reorganizare a partidului încadrat de dvs.(Anton Alexandrescu - n.n.) în F.N.D.(...) La câteva zile, a urmat și telegrama de adeziune a d-lui Totir (...) urmat de întreaga organizație din plasa Baia de Aramă, în frunte cu avocat Emil Baltag, pr. I. Medaru, Ion Rusu, pr. Gh. Iorga (...) În general, intelectualii satelor, în frunte cu preoții, s-au alăturat cauzei noastre. Învățătorii, de asemenea (...) Azi avem reorganizat întregul județ, cu 72 membri în Comitetul județean, 10 șefi de plasă, 20 șefi de sectoare, cu 120 organizații comunale rurale și 3 organizații urbane. Meritul nu este al nostru, ci al cauzei drepte pentru care ne-am ridicat”¹³⁴.

În continuare, a vorbit Anton Alexandrescu, care a precizat: „Vrem să fim stăpâni în țara noastră, noi toți cei care muncim, și prin muncă ne reclădim țara. Acesta este motivul pentru care ne-am întovărășit în guvernare exponenții tuturor partidelor. Sus, domnește înțelegere deplină. Recunosc că jos mai sunt pe alocuri conflicte personale. Nu acestea ne pot despărți, – este infinit mai prețios scopul care ne-a dus la colaborare (...) Pe noi trebuie să ne preocupe ceea ce ne apropie, nu ceea

¹³⁰ *Ibidem*.

¹³¹ Vezi numele tuturor în *Ibidem*.

¹³² D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 77/1945, p.1., „Dreptatea Nouă”, I, nr.78, din 21 septembrie 1945.

¹³³ *Ibidem*, nr.78, din 21 septembrie 1945.

¹³⁴ *Ibidem*.

ce ne-ar putea despărți”¹³⁵.

În încheierea Congresului, a fost ales Biroul de conducere al organizației: Dumitru Totir – președinte, C. Colan și Ștefan Pârligras – vicepreședinți, N. Stănciulescu – secretar general, C. Ghiață – casier, D. Bunescu – membru. Comitetul județean, ales cu același prilej, avea 72 de membri¹³⁶.

Cu toate aceste manifestări, chiar liderul partidului, Anton Alexandrescu, era nevoit să recunoască – într-un raport din iulie 1945 – că „manismul era foarte puternic în Mehedinți prin personalitatea șefului: C. Danciu, om vechi și democrat”¹³⁷.

Pentru a reduce din handicap și a câștiga noi aderenți, în ianuarie 1946 cadrele de bază ale organizației au început o campanie puternică în satele județului. Astfel, Dumitru Totir, președintele organizației, a vizitat plasa Broșteni, Ștefan Pârligras, vicepreședinte, plasele Devesel și Ocolu, N. Stănciulescu, secretar general, plasele Cujmir, Vânju Mare și Bălăcița, Dumitru Bunescu și avocatul Baltag – plasa Baia de Aramă, iar preotul Dem. Lupescu și învățătorul Bungețeanu au vizitat plasa Strehaia¹³⁸.

Ca urmare directă a acestor vizite, în luna februarie 1946 au aderat la organizație o serie de fruntași din sectorul Balta, plasa Baia de Aramă: preoții Ilie Gh. Isverceanu și Victor Doman, învățătorii Nicolae Sitaru și C. Ciucur, și sătenii Vasile Popescu, Gh. Unescu, Ion Cornu, Melache Popescu, Petre Verluncu, Aurel Lăschescu¹³⁹. Preotul Ilie Gh. Isverceanu a fost împuternicit să conducă sectorul Balta, în locul fostului titular D. Bunescu, ales secretar general adjunct al organizației județene.

Până la desființarea partidului, organizația Mehedinți nu a mai avut vreo acțiune pe teren, toată activitatea ei reducându-se la ședințe și întruniri ale Biroului județean.

În prima ședință a Biroului județean, din 16 martie 1946, prezidată de Dumitru Totir, N. Stănciulescu – secretarul general al organizației – a prezentat un număr de 40 de noi membri înscriși în organizație, o parte din ei fiind coopțați în Comitetul județean și desemnați ca șefi de plasă, sectoare sau organizații comunale: N. Bucureanu, învățător – Salcia; preot M. Crăciunel – Marga, Ioniță Puicea – Salcia, învățător Sava Moroiu – Izimșa, preot Ion Gh. Pănoiu – Cacoți, Ion Stănică – Turnu Severin, Gh. Puicea – Turnu Severin, învățător D-tru Toporâște – Dragotești¹⁴⁰. Ion Stănică, numit șef al plășii Vânju Mare, a devenit al șaptelea membru al Biroului partidului. Ca șefi ai organizațiilor comunale au fost confirmați: Gh. Cătu, Mitu Șerbănoiu, Ion Zorilă, I. Mogoșanu, Gh. Petcu, D. Vulpe, N.M. Udrea¹⁴¹. Peste numai

¹³⁵ *Ibidem*.

¹³⁶ Vezi numele tuturor în *Ibidem*.

¹³⁷ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 75/1945, p.3.

¹³⁸ „Dreptatea Nouă”, II, nr. 194, din 10 februarie 1946.

¹³⁹ *Ibidem*, nr. 197, din 14 februarie 1946.

¹⁴⁰ *Ibidem*, nr. 226, din 20 martie 1946.

¹⁴¹ *Ibidem*.

o săptămână, pe 23 martie 1946, Biroul partidului s-a întrunit din nou în ședință festivă, cu ocazia primirii în partid a colonelului Gh. Angelescu. „Lupta dvs. pentru cauza țărănimii vă va procura, d-le colonel, satisfacții nebănuite, momente de adevărată înălțare spirituală“, a ținut să-l încurajeze Dumitru Totir pe noul venit în partid¹⁴².

În ședința Biroului județean din 11 aprilie 1946, desfășurată la Turnu Severin, sub președinția lui Dumitru Totir și N. Stănculescu, au fost aleși cei 10 delegați cu drept de vot, desemnați pentru a reprezenta organizația județeană la Congresul general al partidului: Dumitru Totir, C. Colan, N. Stănculescu, Dumitru Bunescu, Petre Draghia, Th. Croitoru, Ilie Isverceanu, P. Rata, Alex. Mircea și Gh. Dascălu¹⁴³. Apoi a fost lărgit Biroul de conducere cu încă doi membri: Al. Mircea și preot Th. Croitoru, și au fost cooptați în Comitetul județean: preot I. Crăciunel, Fănică Ciolan, R. Miulescu și C. Marinaș¹⁴⁴.

Tactica de luptă a organizației în vederea alegerilor a fost dezbătută în ședința Comitetului executiv din 7 iunie 1946, între orele 10-13.30, luând cuvântul Th. Croitoru, Gh. Dascălu, Dumitru Bunescu, Virgil Bungețeanu, prof. Stuparu și Virgil Ispas¹⁴⁵. După alegeri, în urma cărora președintele organizației, Dumitru Totir, a devenit deputat, Comitetul județean al organizației a mai ținut doar două ședințe. În prima ședință, de la sfârșitul lunii ianuarie 1947, s-a făcut înlocuirea celor lipsiți de activitate și s-a lărgit Biroul prin acceptarea a trei noi membri. Au fost excluși din organizație Codin Popescu și Petre Vuescu¹⁴⁶.

Deși, prin slabul rezultat obținut în alegeri, partidul condus de Anton Alexandrescu a fost exclus de la guvernare, totuși a rămas fidel platformei F.N.D. și guvernului Groza. În acest sens, Dumitru Totir, ales deputat, a declarat: „Faptul că nu mai suntem în guvern nu însemnează că nu apărăm cu toată dârzenia și cu toată hotărârea platforma program pe baza căreia ne-am ales“¹⁴⁷.

În ultima ședință a Comitetului județean al P.N.Ț.-Mehedinți, desfășurată pe 16 ianuarie 1948 la Turnu Severin, deputatul Dumitru Totir a făcut „un expozeu asupra instaurării Republicii Populare Române“¹⁴⁸. Acesta a fost ultimul act al organizației mehedințene a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu.

Una din cele mai bine structurate filiale ale P.N.Ț. dizident a fost organizația din județul Timiș - Torontal. Creierul organizației țărăniștilor în acest județ a fost prof. dr. Aurel H. Golimas, istoric, care a primit – în iulie 1945 – delegație de la Aurel Potop să înceapă organizarea partidului în oraș și în județ. Pe 23 octombrie 1945, Aurel Potop a participat la inaugurarea sediului central al organizației, din str.

¹⁴² *Ibidem*, nr. 236, din 31 martie 1946.

¹⁴³ *Ibidem*, nr. 254, din 26 aprilie 1946.

¹⁴⁴ *Ibidem*.

¹⁴⁵ *Ibidem*, nr. 289, din 14 iunie 1946.

¹⁴⁶ *Ibidem*, III, nr. 478, din 5 februarie 1947.

¹⁴⁷ *Ibidem*.

¹⁴⁸ *Ibidem*, IV, nr. 752, din 22-24 ianuarie 1948.

Ungureanu nr. 9, în prezența prefectului județului – prof. dr. V. Novacu¹⁴⁹. Au luat cuvântul, cu acest prilej, Aurel H. Golimas și Aurel Potop.

„Acțiunea d-lui Anton Alexandrescu și a prietenilor săi – a spus Golimas – a salvat partidul, l-a scos din amorțire și, alături de celelalte forțe democratice, apăra democrația. Amăgitorii opiniei publice, acei ce fac țărănism în birou, cafenea ori adunări oculte, ne acuză prin șoapte subversive că suntem mai puțin patrioți ca ei, că nu respectăm Coroana și alte elucubrații de soiul acesta. Ce aberație sinistră”¹⁵⁰.

Aurel Potop, la rândul lui, s-a lansat într-un atac la adresa lui Maniu și Mihalache: „Programul partidului a fost trădat de către conducători și țărănimea a fost înșelată și jefuită, astfel încât prestigiul partidului a început să decadă. A fost o vreme când d. Maniu a avut pâinea și cuțitul în mână. De ce nu a făcut nimic pentru țărănime și de ce d. Mihalache îi trimetea plugarului scrisori *în loc să-l ferească pe glie!* (subl. ns.). Cum se cheamă acestea, dacă nu trădarea țărănimei?”¹⁵¹.

Mărturisim că nu înțelegem cum ar fi putut Ion Mihalache să-i ferească pe plugari pe glie!!! Tonul demagogic din discursul lui Potop frizează ridicolul: „Bunii țărăniști trebuie să vină repede lângă noi și să nu mai stea cu brațele încrucișate. Vechea conducere vrea să *deslănțuiască un nou măcel și caută să-l sfătuiască rău pe Suveranul nostru*. Noi suntem servitori buni ai poporului și *sfătuitoari cinstiți și juști ai Tronului*, pe care vrem să-l *apărăm de uneltiri răușfăcătoare*”¹⁵². Cât au apărât țărăniștii dizidenți Tronul și pe Suveran s-a văzut clar după 30 decembrie 1947, când au devenit „servitori buni și sfătuitoari cinstiți” ai Republicii Populare Române.

După aceste discursuri ditirambice, s-a trecut la constituirea Biroului de conducere al Comitetului de organizare a partidului: prof. dr. Aurel Potop – președinte, prof. dr. Aurel Golimas – prim-vicepreședinte, cpt. I. Larionescu, fost prefect, și Coriolan Comloșan – vicepreședini, avocat dr. Gh. Gălușcă – secretar general, I. Pinteș – casier¹⁵³. S-au fixat și responsabilii cu organizarea partidului pe plase: plasa Buziaș – Constantin Voichiță, col. Soltîș; plasa Sănnicolau Mare – ing. Dorin Sidorciuc; plasa Lovrin – învățător Tofan; plasa Vinga – A. Lazarovici; plasa Cenad – învățător I. Mreja. Cu organizarea secției de tineret au fost însărcinați ing. Săndulică și N. Mircea, iar la secția feminină: d-na Stoica și d-ra Mărsan.

Au mai fost aleși ca membri ai Comitetului de organizare a partidului: I. Țăranu, I. Rotaru, Th. Melinte, ing. Gh. Crupenschi, C. Costriki, av. Leonida Harteș, Moise Soare¹⁵⁴.

A doua zi, pe 24 octombrie 1945, s-a inaugurat Cercul de Studii al P.N.Ț. din Timișoara, cu următorul program: luni – propagandă, marți – munca, miercuri –

¹⁴⁹ *Ibidem*, I, nr. 116, din 4 noiembrie 1945.

¹⁵⁰ *Ibidem*.

¹⁵¹ *Ibidem*.

¹⁵² *Ibidem*.

¹⁵³ *Ibidem*.

¹⁵⁴ *Ibidem*.

politica externă, joi – cultele, vineri – școala, sâmbătă – comerțul, cooperația, industria¹⁵⁵. La peste o lună de la această ședință, au început să apară primele adeziuni la noul partid, pe 28 noiembrie 1945 un grup de intelectuali înscriindu-se în organizația locală. Din acest grup făceau parte: av. Octavian Metea, fost secretar general al organizației municipale și director al ziarului „Vestul”, oficiosul bănațean național-jărănist, prof. dr. Nicolae Apostolescu, av. dr. Ion Pepa¹⁵⁶.

Răspunzând întrebării „Cum priviți acțiunea d-lui ministru Anton Alexandrescu?”, Octavian Metea, membru al P.N.Ț. din 1928, preciza – în cadrul unui interviu luat de „Dreptatea Nouă” – următoarele: „Sufletește, am fost de la început alături de d-sa, fiindcă avea dreptate și lupta lui era și a noastră, iar idealurile sale de a regenera partidul și a-l aduce pe linia democrației și a țărănismului erau idealuri nutrite și de noi. Ceea ce d-sa a început curajos, revoluționar, pe țară noi am încercat în cadrul partidului, dar fără rezultat. (...) Acțiunea noastră, aici în Banat, am început-o la 28 februarie 1945, iar la 28 noiembrie 1945, văzând că strădania noastră nu este nici înțeleasă, nici ajută, am tras consecințele și ne-am unit drumul și lupta cu d. Anton Alexandrescu”¹⁵⁷.

În vederea ținerii congresului organizației – programat pentru 16 decembrie 1945 – Aurel Potop, președintele filialei județene Timiș -Torontal a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu, a adresat tuturor simpatizanților următoarea:

„*Chemare*

Duminică, 16 decembrie 1945, ora 9.30, va avea loc, la Sala Cinema «Capitol» din Timișoara, Congresul județean al Partidului Național Țărănesc din județul Timiș -Torontal. Din conducerea centrală a partidului, vor lua parte domnii: Anton Alexandrescu – ministrul Cooperăției, av. Ioan Simion – secretar general al Ministerului Cooperăției și secretar general al Biroului Central al P.N.Ț. Vor fi prezenți și își vor spune cuvântul lor și delegații celorlalte organizații bănațene.

Din partea organizației locale vor vorbi d-nii: prof. univ. Aurel Potop – ministru subsecretar de Stat la Educația Națională, prof. dr. Nicolae Apostolescu, prof. dr. Aurel Golimas – vicepreședinți organizației, av. dr. Octavian Metea, av. dr. Ioan Pepa, I. Larionescu – fost prefect, preot Eugen Popovici, R. Săndulică – student (...).

Chemăm la acest congres, de istorică însemnătate pentru viața politică a țărănimii bănațene, pe toți membrii și simpatizanții acestui partid.

Timișoara, la 7 decembrie 1945.

Președintele organizației județene:
prof. univ. dr. Aurel Potop

Secretar general:
dr. Ioan Pepa¹⁵⁸

¹⁵⁵ *Ibidem*.

¹⁵⁶ *Ibidem*, nr. 143, din 6 decembrie 1945.

¹⁵⁷ *Ibidem*.

¹⁵⁸ *Ibidem*, I, nr. 144, din 7 decembrie 1945.

Totodată, Comitetul județean de reorganizare a partidului a dat publicității următorul manifest:

„Frați Români! Cetățeni!

(...) Din calcule meschine, politicianiste, și dintr-o incapacitate organică dovedită în toate împrejurările, acest partid P.N.Ț.-Maniu a refuzat la 6 martie 1945 să se alăture forțelor democratice ale țării și să dea contribuția lui, care ar fi putut să fie prețioasă, la munca de reconstrucție a țării și de vindecare a rănilor atât de adânci și dureroase ale războiului. Prin acest gest, partidul a lăsat descoperită țărâtimea, în numele căreia există și pe care pretinde că o reprezintă.

În această situație de trădare a țărânimii, un grup de tineri național-țărăniști, în frunte cu d-nii Anton Alexandrescu și prof. univ. Aurel Potop, care în timpul dictaturilor și-au dat tributul de jertfă pentru democrație, au rămas alături de țărâtime, colaborând cu forțele democratice care au constituit guvernul de concentrare democratică dr. Petru Groza (...).

În fața acestor constatări, am hotărât să rupem cu minciuna în care am trăit și am făcut și pe alții să trăiască și să ne alăturăm aceluia care luptă cinstit pe linia programului și ideologiei național-țărăniște, pentru ridicarea și ajutorarea poporului. Actul nostru este un act sincer, spontan, firesc și dezinteresat, închinat țărânimii din mijlocul căreia ne-am ridicat și pentru care vrem să muncim.

Chemăm alături de noi și de lupta noastră pe toți de aceeași credință pentru ca, prin forțe unite, să ajutăm, cu un ceas mai devreme, scoaterea țărânimii și a întregului popor din lipsurile și greutățile în cari ne-au adus vechii politicieni (...).

Timișoara, 1 decembrie 1945

ss. prof. dr. Nicolae Apostolescu, Ștefan Bratu,
av. dr. Octavian Metea, av. dr. Ioan Pepa¹⁵⁹.

Manifestul publicat pe 1 decembrie 1945 a avut efect, la mai puțin de o săptămână de la data apariției lui, pe 4 decembrie, având loc prima mare întrunire publică, la Grabați, în sala Căminului Cultural, în prezența delegaților din comunele Gotlob, Lenauheim și Comloșul Mic¹⁶⁰. Au luat cuvântul: cpt. I. Larionescu – președintele F.N.D. din Grabați și șeful sectorului Jimbolia al P.N.Ț., prot. Eusebie Rusu, Gh. Moise – primarul comunei, notarul I. Mateici, Melinte Vesa – din partea organizației Lenauheim a P.N.Ț., ing. Dorin Sidorcuc – din partea tineretului, Octavian Metea (care „a stăruiat asupra metodelor dictatoriale din partid, prin care se mențin în fruntea organizațiilor persoane compromise și politicieni venali, subliniind acțiunea întreprinsă de tineretul țărănist în frunte cu d. Anton Alexandrescu”), prof. dr. Nicolae Apostolescu (explicând țărănilor „necesitatea ca să-și aibă și ei, cum au clasele muncitoare, partidul lor țărănesc, în care să fie reprezentați prin oameni ridicați din mijlocul lor, sincer iubitori ai poporului și

¹⁵⁹ *Ibidem*.

¹⁶⁰ *Ibidem*, nr. 147, din 10 decembrie 1945.

cinstiți“), prof. dr. Aurel H. Golimas (care „a lămurit, pe larg și pe înțelesul tuturor, poziția doctrinară a partidului și a fixat liniile lui de organizare și activitate. A făcut un apel la țăranii prezenți ca să se înroleze sub cutele steagului național-țărănesc“)¹⁶¹.

Pe 5 decembrie a avut loc o întrunire în plasa Gătaia, pe 6 decembrie în Blajova, pe 7 la Mehalăși pe 8 la Lovrin¹⁶². La Blajova (plasa Buziaz) a luat ființă comitetul local: Gh. Dumitrescu – președinte, Micșa Ioan, Puiu Ioan, Popovici Nicolae, Ciacă Vidu, Mișcu Dumitru – membri.

Congresul organizației a avut loc în ziua de 16 decembrie 1945 în sala cinematografului „Capitol” din Timișoara. Au participat de la Centru: Anton Alexandrescu, Mircea Niculescu, Ioan Simion, Ioan D. Ioan și Vasile Modoran. Aurel Potop, președintele organizației județene, nu a putut participa la lucrări, „întrucât a fost reținut de intemperii în cursul unei inspecții școlare în Moldova“, după cum a precizat Octavian Metea, președintele organizației municipale¹⁶³. Lucrările Congresului au fost salutate de reprezentantul F.N.D. – Pricop, de cpt. Petre Stoicu – în numele organizației țăraniste din Severin, av. Matei – în numele organizației de Caraș, locot. Someșan – în numele armatei și de muncitorul Iosif Matei.

Dezbaterile Congresului s-au rezumat la discursurile rostite de oficialii de la București și de reprezentanții locali ai organizației. Ioan Simion, secretarul general al P.N.Ț.-Anton Alexandrescu a arătat motivele creării partidului: „Noi am inițiat această mișcare tocmai pentru că am vrut ca și partidul nostru să-și spună cuvântul în conducerea treburilor țării. Am început-o pentru că am vrut să terminăm cu tactica veche a conducerii acestui partid, care preconiza a da bir cu fugiții, a accepta fără murmur toate actele care erau pregătite acestui neam și care ne-au dus la dezastrul de care abia am scăpat, dar de pe urmele căruia vom mai suferi încă multă vreme. Unde a fost P.N.Ț. atunci când pentru țară, pentru partid, s-au pus probleme vitale? Ce a făcut partidul nostru condus de vechea generație pentru a împiedica, câtuși de puțin, destinul pe care ni l-au pregătit niște politicieni nemernici?“¹⁶⁴.

În continuare, Ioan Simion s-a lansat într-o dizertație pe tema atașamentului P.N.Ț.-Anton Alexandrescu față de Monarhie: „Partidul nostru și-a dovedit în permanență atașamentul profund pentru ideea monarhică, înconjurând-o de respectul cuvenit și tocmai de aceea situând-o în afară de luptele politice. (...) Reacțiunea nu a înțeles că misiunea Monarhiei, a Coroanei nu este de a se amesteca în treburile interne și de a adopta în problemele externe atitudini ce merg împotriva intereselor naționale. (...) Astăzi însă, oameni politici nedemni de acest nume vor să antreneze Monarhia pe un drum contrar celui apucat la 23 August. Acești oameni politici sunt azi la remorca capitalului liberal, a aceluia capital condus de Dinuși George Brătianu,

¹⁶¹ *Ibidem.*

¹⁶² *Ibidem.*

¹⁶³ *Ibidem*, nr. 157, din 22 decembrie 1945.

¹⁶⁴ *Ibidem.*

care îl atacă pe regretatul Titulescu pe tema prieteniei pe care acesta o preconiza față de Uniunea Sovietică¹⁶⁵.

Discursuri la fel de ditirambice au rostit și cei doi vicepreședinți ai organizației: prof. dr. Aurel Golimas („Pornim de la această zi de popas, care va rămâne istorică în analele partidului nostru, mai oțeliți, mai plini de avânt și făgăduim solemn că nu vom înceta lupta până când programul partidului nu va fi împlinit. Noi ne vom păstra programul și individualitatea noastră, dar steagul partidului este acum în mâini mai puternice și va fi în curând înfipt în vârful cetății victorioase a partidului, care nu va înceta să lupte pentru o Monarhie constituțională, pentru Biserica strămoșească, pentru proprietatea individuală, pentru primatul muncii, pentru etatizări și cooperatie, dar mai ales pentru liniștea acestui popor¹⁶⁶) și prof. dr. Nicolae Apostolescu („Noi suntem mandatarii țărânimii. Misiunea noastră este aceea de a lupta pentru refacerea, pentru înfrumusețarea țării și îmbunătățirea soartei tuturor cetățenilor ei și în primul rând a țărânimii, a muncitorilor¹⁶⁷).

Au mai luat cuvântul: Ioan D. Ioan, secretar general al Ministerului Comunicațiilor („Trebuie să rupem ideea de blazon, să o îndepărtăm pe aceea de distincție socială, de origine etnică, de deosebire materială. În acest sens, un prim exemplu îl dă guvernul țării, unde plugari stau alături de cărturari, muncitori cu brațele alături de liber-profesioniști, și fețe bisericești alături de liber-cugetători. Al doilea exemplu îl dă P.N.Ț. în toate straturile sociale înfrățite pentru realizarea acelui țel comun care este realizarea binelui suprem al țării¹⁶⁸), Vasile Modoran, care s-a referit la situația economică grea a țării („Singura politică economică care poate duce la ameliorarea situației de azi a țării se bazează pe două principii. Primul este acela al productivității, al doilea al dreptății sociale.(...) Am preconizat ca țărâtimea, cot la cot cu muncitorimea, să-și rezolve problemele ei de bază, curajos și energic. Aceasta este, de altfel, singura cale care va asigura destinul acestui neam¹⁶⁹).

În încheiere – ca de obicei – a luat cuvântul Anton Alexandrescu, care, la început, s-a referit la condițiile ce au dus la crearea partidului. Cu o imaginație debordantă, el a prezentat discuția avută cu Mihalache: „La 12 noiembrie 1944, mă găscam în biroul d-lui Ion Mihalache. Căzuse guvernul (Sănătescu - n.n.). I-am spus: «Hai să facem un nou guvern de colaborare! Momentan nu ne interesează atât programul, cât o colaborare a tuturor forțelor, prezența partidului nostru printre celelalte la refacerea țării». Dl Mihalache ne-a răspuns: «Nu știm ce să facem». Atunci, prietenul Modoran, care mă întovărășea, a spus: «Hai să încercăm să nu

¹⁶⁵ *Ibidem.*

¹⁶⁶ *Ibidem.*

¹⁶⁷ *Ibidem.*

¹⁶⁸ *Ibidem*, nr. 158, din 23 decembrie 1945.

¹⁶⁹ *Ibidem.*

murim politicește». La care d. Mihalache a replicat: «Nu cunoaștem intențiile rușilor». Modoran a răspuns și de această dată: «Să arătăm noi, în fața istoriei, dreptatea noastră, și dacă vom muri să avem cel puțin conștiința că ne-am făcut datoria». Dl. Mihalache n-a răspuns, a plecat la Topoloveni¹⁷⁰.

E greu de crezut că doi simpli membri ai P.N.Ț. s-ar fi putut adresa, pe un asemenea ton familiar și cu asemenea propuneri, lui Ion Mihalache, omul numărul 2 al partidului. Și mai greu e de crezut că cei doi puteau trasa linia politică a partidului și tactica ce trebuia urmată, când chiar Mihalache era în cumpănă în privința formării sau nu a guvernului. Cu asemenea invenții, au înțeles liderii dizidenței țărăniște să-și justifice acțiunea!

Alexandrescu și-a continuat discursul, referindu-se la poziția membrilor P.N.Ț. în guvern: „Am fost puțini la început. Puțini am intrat în guvern. *Trebuie să recunoaștem însă, sus și tare, respectul ce ni s-a arătat de la început. Cuvântul nostru a fost stimat de partidele de stânga și în special de comuniști* (subl. ns.)¹⁷¹. Am făcut sublinierile de mai sus pentru a marca ipocrizia și falsitatea afirmațiilor lui Alexandrescu. Oare cum se împacă „respectul și stima” arătate de comuniști țărăniștilor, cu numeroasele incidente dintre P.C.R. și P.N.Ț., prezentate – de același Anton Alexandrescu – în rapoartele sale către mai marii F.N.D. (Vasile Luca, Teohari Georgescu)? Unde este adevărul? Desigur, în rapoartele secrete prezentate comuniștilor, în propaganda oficială neputând răzbate asemenea incidente, care să întunece „perfecta colaborare” din cadrul F.N.D.

Totuși, Anton Alexandrescu e nevoit să recunoască existența acestor divergențe între partidele din F.N.D., dar le găsește imediat o explicație: „Au spus unii că ar fi fricțiuni politice între partidele care colaborează (în guvern - n. n.). Nu trebuie exagerat acest lucru, *dar fricțiuni de mică importanță au existat totuși* (subl. ns.). Acest fapt se datorește unor cauze destul de limpezi. În primul rând, în partidele democratice au reușit să se strecoare o serie de elemente reacționare. Trebuie să avem deci grija cadrelor și să nu facem loc ticăloșilor și pungășilor. Fiecare din noi trebuie să măture în fața casei lui și numai așa satul va fi curat. Noi nu vrem să excludem definitiv din viața politică pe cei care au fost de dreapta. Dar dacă vin la noi, să facă mai întâi dovadă de sinceritate și abia mai pe urmă să aibă pretenții la posturi de comandă. În al doilea rând, fricțiunile se datoresc lipsei de experiență. Lipsește multora experiența a 20 de ani de viață democratică parlamentară¹⁷².

De fapt, „elementele reacționare” de care vorbește Alexandrescu nu s-au „strecurat” în partidele „democratice”, ci au fost primite de bunăvoie, cum a fost cazul legionarilor încadrați masiv în Partidul Comunist în 1945, pe baza acordului Ana Pauker – Nicolae Pătrașcu. În ceea ce privește lipsa de experiență democratică,

¹⁷⁰ *Ibidem.*

¹⁷¹ *Ibidem.*

¹⁷² *Ibidem.*

ea nici nu avea de unde să existe în cazul comuniștilor, de vreme ce ei nu au făcut prea mult timp parte din Parlament și s-au situat totdeauna pe poziții vădit antidemocratice și antinaționale. Ce spirit democratic putea domni în U.R.S.S.-ul acelor ani, de unde veneau toate directivele după care acționau comuniștii români?

Congresul a ales conducerea organizației județene și municipale a P.N.Ț. În Biroul de conducere al organizației județene au intrat: Aurel Potop – președinte, Nicolae Apostolescu, Aurel Golimas și Coriolan Comloșan – vicepreședinți, Octavian Metea – secretar general, ing. Robinson Săndulică – secretar de studii, Traian Păcățian – secretar, Eugen Popovici – casier central, dr. Ștefan Bădescu – șeful Presei și Propagandei¹⁷³.

Au fost aleși și responsabili, pe plase, ai organizației:

- Plasa Centrală – prof. Bucur Golimas; - plasa Buziaș – prof. Nicolae Apostolescu; - plasa Comloșul Mare – Gh. Dumitrescu; - plasa Ciacova – Ion Baloș; - plasa Deta – Octavian Metea; - plasa Gâtaia – Vasile Bogdan și Constantin Voichiță; - plasa Giulvăz – învățător Nicolae Topală; - plasa Jimbolia – Ion Larionescu; - plasa Lipova – Coriolan Comloșan; - plasa Penam – învățător Ion Tofan; - plasa Receaș – prof. Gh. Buzulică; - plasa Sănnicolau Mare – prof. N. Țăranu; - plasa Vinga – învățător Costache Ardarie¹⁷⁴.

În Delegația Permanentă a organizației județene au fost aleși 42 de membri și 6 supleanți.

Conducerea organizației municipale Timișoara a P.N.Ț. – aleasă de Congres – era formată din: av. Octavian Metea – președinte, Ștefan Bratu – vicepreședinte, Ioan Baloș – secretar general, Gh. Dumitrescu – secretar contabil, Iuliu Hering – casier, dr. Mircea Lupea – bibliotecar, Iosif Matei – șeful secției muncitorești, Gh. Buzulică – șeful Tineretului, Maria Tănăsescu – președinte al secției feminine. Delegația Permanentă municipală avea 15 membri și 5 supleanți. Orașul a fost împărțit în 5 sectoare: Sectorul I – Iuliu Hering; Sectorul II – Petru Bogdan; Sectorul III Elisabetin – Teodor Guțu, Sectorul IV Iosefin – Ion Pleșu; Sectorul V Mehala – Ilie Obadă¹⁷⁵.

Congresul a stabilit și conducerea Cercului de studii al partidului: președinți – Nicolae Apostolescu și Aurel Golimas; secretari – Gh. Buzulică și Nic. O. Mircea; bibliotecar – E. Litanu. Cercul avea opt secții: secția „Doctrină și program” (8 membri), secția „Școala și cultura poporului” (10 membri), secția „Biserica” (3 preoți), secția juridico-administrativă (4 avocați), secția economico-financiară (7 membri), secția „Agricultură și cooperatie” (8 membri), secția „Sănătate și asistență socială” (4 membri), secția „Probleme muncitorești” (5 membri)¹⁷⁶.

Cum anul 1946 a fost an electoral, organizația P.N.Ț. de Timiș -Torontal și-a intensificat acțiunile pe teren, pentru a câștiga noi aderenți. În zilele de 27, 28 și 29 martie 1946, vicepreședinții organizației, Nicolae Apostolescu și Aurel H. Golimas,

¹⁷³ *Ibidem*, nr. 161, din 30 decembrie 1945.

¹⁷⁴ *Ibidem*.

¹⁷⁵ *Ibidem*.

¹⁷⁶ *Vezi numele tuturor în Ibidem*.

s-au deplasat în comunele Lovrin, Teremia Mare și Lunga¹⁷⁷. În perioada 3-10 aprilie, s-au ținut întruniri în comunele: Pădureni, Peciu Nou, Ghizela, Denta, Izvin, Herneacova și Recaș¹⁷⁸. La Recaș a ținut o cuvântare Aurel Golimas. În comuna Bazoș s-a constituit un Comitet de inițiativă, în frunte cu: Mișu Trăilă, Barbu Păun, Emil Târnoveanu, Roman Ioan, Nicolae Stoian și Ioan Scorțeanu¹⁷⁹.

Tot în luna aprilie 1946 au mai luat ființă noi organizații în comunele: Sângeorgiu (președinte – Ioan Mares), Moravița (președinte – Vasile Macovei), Dumbrăvița (președinte – G. Magheru) și Freidorf (președinte – V. Bulzan)¹⁸⁰. Vizitele delegațiilor județeni au continuat, pe 11 aprilie Aurel Golimas având consfătuiri cu țărani din comuna Șipet, unde G. Radovan, ajutor de primar, a fost însărcinat cu organizarea partidului¹⁸¹. Pe 14 aprilie, în Duminica Floriilor, Nicolae Apostolescu, Aurel Golimas și Octavian Metea au vizitat comuna Ghilad¹⁸².

A doua zi, 15 aprilie 1946, s-a întrunit Biroul de conducere al organizației, care a luat ultimele măsuri pentru ca ziarul „Voința”, oficiosul filialei locale, să apară la 1 mai, sub conducerea lui Octavian Metea, președintele organizației municipale¹⁸³. Înscirerea în partid a lui V. Costăchescu, director la „Incoop” – Timișoara, P. Timuș, inspector general și col. dr. V. Borsan a format subiectul ședinței Delegației Permanente din 13 septembrie 1946 și a fost salutată de Aurel Golimas, Octavian Metea și Nicolae Apostolescu¹⁸⁴.

Ultima întrunire publică la care a participat organizația, înainte de alegeri, a avut loc pe 1 septembrie 1946, în comuna Lipova, în prezența lui Ioan D. Ioan, care s-a declarat convins că Blocul Partidelor Democratice va câștiga alegerile: „Numeric și ca forță nu ne îndoim că vom câștiga victoria alegerilor. Cum? Iată cum: B.P.D., care însumează 6 partide, împreună cu Confederația Generală a Muncii, care sprijină guvernul și regimul, alcătuie 6-7 milioane de oameni, luptători încadrați. Ce poate avea opoziția manisto-brătienistă? Sunt oare fostele partide, azi «istorice», rămase intacte, sau ruștile și hemoragiile produse de aceste rupturi se țin lanț? În această privință îndoiala nu-și are rost”¹⁸⁵. Într-adevăr, prin falsificarea alegerilor, B.P.D. a câștigat, dar P.N.Ț.-Anton Alexandrescu a obținut cel mai slab rezultat dintre toate formațiunile membre ale coaliției.

După alegeri – în urma cărora președintele organizației, Nicolae Apostolescu, a devenit deputat de Timiș – nu au mai avut loc întruniri, cu excepția vizitelor pe care Ioan Simion – secretarul general al partidului, însoțit de Aurel Golimas și

¹⁷⁷ *Ibidem*, II, nr. 242, din 7 aprilie 1946.

¹⁷⁸ *Ibidem*.

¹⁷⁹ *Ibidem*, nr. 251, din 18 aprilie 1946.

¹⁸⁰ *Ibidem*.

¹⁸¹ *Ibidem*, nr. 265, din 27 aprilie 1946.

¹⁸² *Ibidem*.

¹⁸³ *Ibidem*.

¹⁸⁴ *Ibidem*, nr. 375, din 23 septembrie 1946.

¹⁸⁵ *Ibidem*, nr. 359, din 6 septembrie 1946.

deputatul Sabin Tomuş, le-a făcut la Timișoara (pe 9 mai 1947) și în comunele Lovrin, Gotlob, Saravale și Grabaț (pe 11 mai)¹⁸⁶. În rest, până la desființarea partidului, în ianuarie 1948, activitatea organizației Timiș -Torontal s-a redus la ședințe ale Comitetului Județean (pe 12 august 1947, când s-au discutat măsurile ce trebuie luate pentru organizarea celui de-al doilea Congres¹⁸⁷), ale Biroului Politic (pe 21 octombrie, care a hotărât editarea „Calendarului Țăranului Bănățean“ și reparația cotidianului „Voința“, ca foaie săptămânală¹⁸⁸) și ale Delegației Permanente (pe 7 noiembrie 1947, dedicată comemorării revoluției bolșevice ruse și fixării datei Congresului¹⁸⁹).

Ultima manifestare publică a organizației timișorene a reprezentat-o al II-lea Congres, care a avut loc pe 7 decembrie 1947, la Timișoara. De la Centru au participat Anton Alexandrescu, Alexandru Măță și Ioan D. Ioan. În cuvântările rostite cu acest prilej, Ioan D. Ioan i-a criticat pe liberalii lui Tătărescu, recent înlăturați din guvern („După remanierea de la 7 noiembrie 1947, protectorii politicianismului exploatare au fost îndepărtați din guvern și înlocuiți cu personalități care, prin trecutul lor de lupte și de jertfe, consecvent și dus până la biruință, prin înțelepciunea lor, robită dreptății sociale și progresului poporului, asigură o mai mare unitate în guvern și siguranța realizărilor impuse de interesele țării¹⁹⁰), iar Anton Alexandrescu a ținut un discurs anost și demagogic („Ne-am despărțit de politicianismul vechi și fățarnic nu pentru a continua metodele demagogiei electorale, metodele clicilor de ariviști, mascați cu simboluri false în care nu au crezut și nu cred. Am revenit la programul revoluționar de clasă al partidului, nu pentru a câștiga fotolii și onoruri, ci pentru a sluji cu demnitate, dar și cu hotărâre, o credință. Așa stând lucrurile, nu locul din care dăm aportul nostru interesează, ci rezultatul aportului pe care-l aducem ne preocupă și trebuie să preocupe deopotrivă pe orice democrat cinstit¹⁹¹).

Congresul a ales noua conducere a organizației (prof. Nicolae Apostolescu – președinte, av. Octavian Metea și plugar Gh. Savin – vicepreședinți, dr. Beba – secretar general¹⁹²) care însă nu a mai avut obiect de lucru, deoarece, la o lună de la alegerea ei, partidul a fost desființat.

Între organizațiile care s-au constituit cel mai ușor s-a numărat și cea din **Teleorman**, al cărei Comitet județean s-a întrunit pe 17 iunie 1945, la Roșiorii de Vede, sub președinția lui Stelian Constantinescu. Între membrii care au aderat la acțiunea lui Anton Alexandrescu s-au numărat în Teleorman: Stelian Constantinescu –

¹⁸⁶ *Ibidem*, III, nr. 562, din 21 - 23 mai 1947.

¹⁸⁷ *Ibidem*, nr. 647, din 31 august - 2 septembrie 1947.

¹⁸⁸ *Ibidem*, nr. 695, din 11 - 13 noiembrie 1947.

¹⁸⁹ *Ibidem*, nr. 703, din 20 - 22 noiembrie 1947.

¹⁹⁰ *Ibidem*, nr. 724, din 14 - 16 decembrie 1947.

¹⁹¹ *Ibidem*.

¹⁹² *Ibidem*, nr. 721, din 11-13 decembrie 1947.

inspector școlar, fost secretar general al Tineretului țărănist din județ, Nicolae Frumosu – învățător, Ion Z. Florea – subinspector școlar, Marin Dumitrescu – inspector școlar, Alexandru Ionescu și Marin Doncescu – subinspectori școlari, preot George Rădoi, prof. Al. Radovici, Marin Rizica ș.a.¹⁹³

Congresul organizației Teleorman a fost ținut pe 22 iulie 1945, în prezența delegaților de la Centru: Anton Alexandrescu, Aurel Potop și Gogu Mazilescu. Este primul Congres la care un cor a intonat marșul partidului, intitulat „Loc gloatei“, pe versuri de Demostene Botez:

„Loc gloatei – loc gloatei fără nume, fără drepturi,

Căci vin acei ce n-au avut cuvânt

Dar au arat și semănat pământ,

Că vin potop, cu crezul nou în piepturi.

Noi am purtat de veacuri tun și plug

Cu soare-n față și cu roua-n frunte,

Noi am rodit grăunte cu grăunte,

Noi am mânat și noi am tras la plug.

Așa ne vrem în România nouă

*Tot ce muncim să ni se cadă nouă...*¹⁹⁴

În raportul prezentat Congresului, secretarul general al organizației, Marin Dumitrescu, a adus la început laude lui Anton Alexandrescu pentru acțiunea de creare a partidului. „Dvs., d-le ministru Anton Alexandrescu, născut, crescut și oțelit în doctrina țărănismului, v-ați împotrivit la părăsirea programului P.N.Ț. «tocmai în momentul când trebuia să fim prezenți la înfăptuiri». Ne-am alăturat și noi, teleormănenii, luptei începută de dvs. și ne socotim continuatori ai luptelor din trecut. Lângă noi a trecut țărănimea conștientă și dornică de dreptate»¹⁹⁵.

Apoi el a arătat stadiul organizării filialei, precizând că „până în prezent, în județ avem constituite următoarele organizații: 105 organizații comunale rurale, 3 organizații urbane. (...) Majoritatea membrilor organizațiilor noastre o formează țărani și învățătorii. Învățătorimea – sunt înscriși în organizația noastră peste 200 de învățători – a înțeles, ca și în trecut, că are obligația morală să îndrepte satul către lumină și s-a alăturat cu însuflețire luptei pentru cauza țărănească. Dintre membrii noștri, 10 au făcut parte din vechea Delegație Permanentă a partidului, compusă din 16 membri; 13 au fost și sunt șefi de sectoare; 95 organizații comunale s-au alăturat nouă în întregime, iar 13 organizații au fost reorganizate»¹⁹⁶. Cifrele prezentate de secretarul general al organizației sunt cu totul exagerate, el neaducând nici o dovadă care să arate autenticitatea lor.

Au mai luat cuvântul: Ion Z. Florea, în numele învățătorilor („Învățătorimea

¹⁹³ Vezi numele tuturor în „Dreptatea Nouă“, I, nr. 1, din 21 iunie 1945.

¹⁹⁴ D.A.N.I.C., fond Anton Alexandrescu, dosar 30/1945, p. 1.

¹⁹⁵ „Dreptatea Nouă“, I, nr. 32, din 28 iulie 1945.

¹⁹⁶ *Ibidem*.

teleormăneană, strâns unită în jurul steagului P.N.Ț., pășește pe drumul trasat de mării ei înaintași, care – în frunte cu Dobrescu-Argeș – au creat acest organism politic“), preot G. Rădoi („Politica țărănistă de azi este politica preoțimii satelor noastre, preoțime care trebuie să propovăduiască binele, înțelegerea și democrația în viața satelor“), țăranul Petre Zorilă („Înțelegem și suferim greutățile în care ne-au băgat politicienii ticăloși, muncim să ne îndreptăm țara, că țara suntem noi și viața noastră este munca noastră. Nu înțelegem de ce s-au dat cu liberalii domnii cei mari și nu înțelegem de ce vor să ne dea și pe noi cu liberalii lui Brătianu. Cine vrea, ducă-se! Noi mergem înainte cu partidul nostru la reforme“¹⁹⁷).

Congresul s-a încheiat prin alocuțiunea lui Anton Alexandrescu: „Vă mulțumesc din tot sufletul pentru entuziasmul cu care ați răspuns chemării și aceasta înscamnă pentru noi că drumul pe care mergem este drumul maselor, pe umerii cărora se sprijină edificiul statului nostru. Să lăsăm cărțile întunericului să-și ducă jalnicul lor destin, iar noi să ne vedem mai departe de munca pentru realizarea integrală a programului nostru. Și pentru această muncă, chem la datorie pe toți țărăniștii conștienți și cinstiți, pe toți cei ce din munca lor trăiesc“¹⁹⁸.

După Congres, organizația nu s-a mai remarcat prin nici o acțiune, până în aprilie 1946, când au început vizitele în comune, în campania electorală. Marin Dumitrescu, secretarul general al organizației, a vizitat Valea Călmățui (plasa Scheia), iar Stelian Constantinescu, vicepreședinte, și avocatul Mihail Stănuțescu s-au întâlnit cu țăranii din plasele Zimnicea și Turnu Măgurele¹⁹⁹. S-au înregistrat și noi înscrieri în partid: Mihai Stănculescu, proprietarul tipografiei „Lumina Poporului“ din Roșiorii de Vede, prof. Florică Bratu, învățătorii Roman Petre, C. Balmuș, Costică Popescu, prof. Gh. Tănăsescu, av. Cornel Vișinescu²⁰⁰.

Tot în luna aprilie 1946, au avut loc alegeri cooperatiste în județ, țărăniștii obținând mai multe locuri de consilieri: la Banca Învățătorilor din Tr. Măgurele – 4 consilieri (Stelian Constantinescu, M. Dumitrescu, Ion Z. Florea și Mihail Marinescu), la Cooperativa „Isbânda“ – președintele, prin av. Mihai Stănuțescu, și 2 consilieri (profesorii Gh. Tănăsescu și Ion Ghinca), la Federala „Principatele Unite“ – 4 consilieri (Stelian Constantinescu, G. Rădoi, Ion Ștefănescu și Enache Sterian), președintele (Stelian Constantinescu) și vicepreședintele (Ion Ștefănescu), toți aleși pe 7 aprilie 1946, iar pe 15 aprilie la Federala „Cuza Vodă“ din Turnu Măgurele au fost aleși 2 consilieri național-țărăniști: Mihai Stănuțescu și Marin Dumitrescu²⁰¹.

Între manifestările politice ale organizației, care s-au bucurat de prezența delegaților de la Centru, s-a numărat și ședința Comitetului județean din 10 iunie

¹⁹⁷ *Ibidem*.

¹⁹⁸ *Ibidem*, nr. 33, din 29 iulie 1945.

¹⁹⁹ *Ibidem*, II, nr. 257, din 29 aprilie 1946.

²⁰⁰ *Ibidem*.

²⁰¹ *Ibidem*.

1946, la care au participat Anton Alexandrescu și Vasile Modoran. În discursul rostit cu acest prilej, președintele partidului a arătat principiile ce stau la baza P.N.Ț.: „Partid al păturii țărănești, care își justifică avutul prin greaua trudă pe ogoare, partid al intelectualului modest și al producătorului cinstit, noi avem la temelie principiul proprietății particulare, răsplata muncii cinstite în toate domeniile și încurajarea valorile intelectuale. (...) Noi înțelegem o luptă programatică, oricât de dură, cum e și firesc, dar nu subscriem la acte de inutilă și degradantă violență, încredințați că numai astfel asigurăm o fericită dezvoltare a poporului”²⁰².

Ultima acțiune a organizației a reprezentat-o Congresul din 26 octombrie 1947, desfășurat – în prezența lui Anton Alexandrescu și a lui Ioan D. Ioan – la Turnu Măgurele. Au luat cuvântul: Stelian Constantinescu, ales deputat de Teleorman, prof. Gh. Tănăsescu, prof. Nineta Popescu, preot Mihai Stănescu, învățător M. Marinescu-Brătășan²⁰³. În cuvântarea lui, Ioan D. Ioan s-a lansat într-o vehementă critică a Planului Marshall: „Pe iluzia planurilor Marshall mărșăluiesc numai reacționarii, care își văd periclitare pozițiile de privilegii și de paraziți sociali. Stăpânii și exploatoarii de ieri ai poporului speră că printr-un nou război vor putea redobândi pozițiile pierdute. Dar masele muncitoare din toate țările nu vor mai da acest prilej dușmanilor poporului”²⁰⁴.

La rândul său, Anton Alexandrescu a arătat mobilurile prezenței P.N.Ț. în B.P.D.: „Prezența noastră în Bloc nu este rezultatul dorinței noastre de a dobândi poziții privilegiate sau satisfacții efemere, ci este răspunsul nostru, care nu putea fi altfel, la apelul exponenților politici ai clasei muncitoare, cei care au ridicat drapelul și au deschis lupta pentru marile reforme de dreptate socială și democrație economică. La pretenții nu vom incomoda pe nimeni, nici chiar pe foștii camarazi cu diagonală, cărora însă le respingem pretenția de profesori ai democrației”²⁰⁵.

Tot în vara anului 1945, a luat ființă și organizația Iași a P.N.Ț.-Anton Alexandrescu, a cărei conducere a fost preluată – în august – de Aurel Potop, „pentru a se imprima o activitate mai vie și mai cuprinzătoare”²⁰⁶. Conducerea efectivă a organizației a deținut-o, la început, Gh. Negrescu, care însă nu a fost acceptat de Biroul Central al partidului. Astfel, la reuniunea din septembrie 1945 a Comitetului de reorganizare – la care au participat: Aurel Potop, prof. Mircea Mancaș, prof. Benone Constantinescu, prof. N. Bejenaru, prof. I. Tăzlăuanu, prof. Stoica, prof. Vântu – a fost blamată atitudinea exclusivistă a lui Gh. Negrescu, prin următorul *Comunicat*:

„Dat fiind că de la acea reuniune (din august - n.n.) și până azi, d. Gh. Negrescu duce o acțiune separată, împotriva majorității membrilor din conducerea organizației din orașul și județul Iași, intitulându-se președinte al organizației și dând – în această calitate – lămuriri și amănunte în presă, P.N.Ț. face cunoscut că până

²⁰² *Ibidem*, nr. 290, din 15 iunie 1946.

²⁰³ *Ibidem*, III, nr. 687, din 1-3 noiembrie 1947.

²⁰⁴ *Ibidem*.

²⁰⁵ *Ibidem*, nr. 688, din 2-4 noiembrie 1947.

²⁰⁶ *Ibidem*, I, nr. 48, din 16 august 1945.

la ținerea congresului județean, numai d. ministru Aurel Potop are răspunderea conducerii și organizării P.N.Ț. în orașul și județul Iași și numai d-sa poate da delegații altor membri ai organizației. Cine se va abate de aci înainte de la această linie, va fi pur și simplu îndepărtat din partid²⁰⁷.

Abia în noiembrie 1946, s-a ales Comitetul de reorganizare a P.N.Ț.-Iași, format din: Aurel Potop – președinte, prof. Titus Hotnog și prof. Benone Constantinescu – vicepreședinți, Aurel Hotnog – secretar, prof. I. Tăzlăuanu – casier, membri – av. Ion Rang, prof. Gh. Stoica, prof. N. Zaharia, prof. N. Băran, prof. Titus Vranceanu, prof. N. Vântu, institutor Margareta Hotnog²⁰⁸. Deși s-a format acest Comitet, cu mare întârziere, activitatea organizației a fost modestă, totul rezumându-se la fel de fel de ședințe și planuri de acțiune.

Pe 20 mai 1947, într-o astfel de ședință, s-a expus un utopic program pentru „ridicarea nivelului politic și pentru o cât mai strânsă colaborare între membrii organizației”. „În program se cerea ca” la fiecare ședință plenară, care are loc săptămânal, să se facă:

a) un moment politic, în care să se arate care este linia partidului față de evenimentele externe și interne;

b) citirea unui referat făcut de oamenii cei mai ridicați politicește din organizație și în care să se trateze subiecte din viața țărănească (...);

c) subredacția ziarului «Dreptatea Nouă» va alege articolele cele mai reprezentative din gazeta partidului și le va da citire (...)»²⁰⁹.

Programul – aberant și uniformizator prin conținut – nu a fost aplicat niciodată. O altă inițiativă fără viitor a organizației ieșene a reprezentat-o propunerea de a se forma „echipe de acțiune care să cutureie comunele din județ și să lămurească în fața țărănimii diferite probleme ca: colectarea cerealelor, ridicarea culturală a păturilor țărănești”²¹⁰.

Ultimele activități ale organizației le-au reprezentat: vizita profesorului Zaharia în comunele Cucuteni și Belcești (pe 8 august 1947)²¹¹, Conferința județeană din octombrie, la care a participat și Aurel Potop, care – în discursul lui – a îndemnat la vigilență („Fiți vigilenți cu cei care până mai ieri făceau pe rezistenții, căci aceștia caută mereu să submineze lupta unită a forțelor democratice din țara noastră și să târască iarăși poporul sub jugul exploatării și al obscurantismului reacționar... Viitorul e al nostru, al celor care știu ce vor, al celor care luptă dezinteresat pentru binele colectivității. Cei din trecut să piară odată cu trecutul și cu mentalitățile lor”²¹²) și ultima ședință a Comitetului de conducere, din 28 decembrie 1947, în

²⁰⁷ *Ibidem*, nr. 86, din 30 septembrie 1945.

²⁰⁸ *Ibidem*, II, nr. 415, din 9-11 noiembrie 1945.

²⁰⁹ *Ibidem*, III, nr. 569, din 30 mai - 1 iunie 1945.

²¹⁰ *Ibidem*, nr. 625, din 5-7 august 1947.

²¹¹ *Ibidem*, nr. 632, din 13-15 august 1947.

²¹² *Ibidem*, nr. 680, din 24-26 octombrie 1947.

prezența lui Anton Alexandrescu²¹³.

După cum s-a putut observa, organizația a avut o activitate slabă, trăsătură ce va caracteriza și „organizațiile” formate în 1946 (Romanai, Arad, Râmnicu-Sărat, Brașov, Buzău, Brăila, Bihor, Caraș, Covurlui, Dorohoi, Giurgiu, Severin) sau chiar în 1945 (Gorj, Făgăraș, Ilfov, Olt, Prahova, Putna, Vâlcea, Vaslui). Toate acestea nu au reușit să-și formeze o structură bine definită, cu filiale comunale sau orășenești, multe din ele nu au ținut nici un congres, unele formându-se cu puțin timp înaintea alegerilor din noiembrie 1946, iar în anumite județe nici nu a putut fi vorba de organizații, ci doar de grupuri disparate de aderenți, prezentate ca atare de „Dreptatea Nouă”.

Pentru că nu au desfășurat o activitate specială, vom prezenta un tablou sinoptic al tuturor acestor „organizații”, urmărind câteva coordonate din evoluția lor: data înființării, structura de conducere (președinte), activitatea organelor statutare (Birou Central, Comitet județean, Adunare generală sau Congres), data ultimei activități (pentru a vedea dacă a avut sau nu vreo activitate!).

<i>Numele organizației</i>	<i>Data înființării</i>	<i>Structura de conducere</i>	<i>Organele statutare și activitatea lor</i>	<i>Ultimele manifestări</i>
ROMANAȚI	aprilie 1946	prof.N.Mihăescu-Tui - președinte	Congres - mai 1946 Comitet jud. - 10 febr.1947	5 ian. 1948 ²¹⁴
ARAD	sept. 1946	Sabin Tomuș - președinte	Congres - 20 oct. 1946 Comitet jud. - 17 mai 1947	28 febr. 1946 ²¹⁵
GORJ	iulie 1945	Ion Isac - președinte	Comitet exec. - 23 nov. 1945 Congres - 28 febr. 1946	28 febr. 1946 ²¹⁶
RÂMNICU-SĂRAT	iulie 1945	Ion Măgărdiceanu - președinte	Congres I - 30 sept. 1945 Congres II - 21 sept. 1947	22 sept. 1947 ²¹⁷

²¹³ *Ibidem*, IV, nr. 740, din 9-11 ianuarie 1948.

²¹⁴ *Ibidem*, II, nr. 224, din 10 aprilie 1946; *Ibidem*, nr. 261, din 6 mai 1946; *Ibidem*, III, nr. 489, din 17 februarie 1947; *Ibidem*, IV, nr. 472, din 11-13 ianuarie 1948.

²¹⁵ *Ibidem*, II, nr. 361, din 8 septembrie 1946; *Ibidem*, nr. 402, din 25-27 octombrie 1946; *Ibidem*, III, nr. 563, din 22-24 mai 1947; *Ibidem*, nr. 652, din 6-8 septembrie 1947.

²¹⁶ *Ibidem*, I, nr. 34, din 30 iulie 1945; *Ibidem*, nr. 146, din 9 decembrie 1945; *Ibidem*, II, nr. 213, din 4 martie 1946.

²¹⁷ *Ibidem*, I, nr. 16, din 9 iulie 1945; *Ibidem*, nr. 93, din 8 octombrie 1945; *Ibidem*, III, nr. 655, din 25-27 septembrie 1947; *Ibidem*, nr. 676 [în text: 675], din 19-21 octombrie 1947..

TECUCI	mai 1946	Emil Hâncu - președinte	–	27 nov. 1947 ²¹⁸
BOTOȘANI	august 1945	Mihail Săndulache A. V. Popovici -1947	Congres - 8 nov. 1947	8 nov. 1947 ²¹⁹
BRAȘOV	2 aprilie 1946	Radu Bratosin - președinte	–	octombrie 1947 ²²⁰
BUZĂU	–	–	Congres - 29 sept. 1946 ²²¹	–
BRĂILA	21 martie 1946	Grigore Albuțel - președinte	Congres - 29 sept. 1946	23 august 1947 ²²²
BIHOR	–	Virgil Giurcă - președinte	Congres - 2 iunie 1946 Comitet jud. - 16 sept. 1946	16 sept. 1946 ²²³
CARAȘ	25 nov. 1945	Ignatie Matei - președinte	Congres - 2 iunie 1946	dec. 1946 ²²⁴
COVURLUI	14 aug. 1946	Haralambie Șerbănescu	–	oct. 1946 ²²⁵
CLUJ	14 sept. 1945	Aurel David ²²⁶	–	–
DOROHOI	iulie 1947	A. Elefterescu Urzică ²²⁷	–	–
GIURGIU (VLAȘCA)	5 mai 1946	Vasile Modoran - președinte	Comitet jud. - 18 ian. 1948	18 ian. 1948 ²²⁸
FĂGĂRAȘ	11 iulie 1945	Gh. Șerban-Cornilă - președinte	–	oct. 1946 ²²⁹
ILFOV	iulie 1945	–	–	3 febr. 1948 ²³⁰

²¹⁸ *Ibidem*, II, nr. 274, mai 1946; *Ibidem*, III, nr. 715, nr. 4-6 decembrie 1947.

²¹⁹ *Ibidem*, I, nr. 46, din 13 august 1945; *Ibidem*, III, nr. 714, din 3-5 decembrie 1947.

²²⁰ *Ibidem*, II, nr. 243, din 8 aprilie 1946; *Ibidem*, III, nr. 669, din 11-13 octombrie 1947.

²²¹ *Ibidem*, II, nr. 393, din 14 octombrie 1946.

²²² *Ibidem*, nr. 234, din 29 martie 1946; *Ibidem*, nr. 384, din 4 octombrie 1946;

Ibidem, III, nr. 709, din 27-29 noiembrie 1947.

²²³ *Ibidem*, II, nr. 286, din 8 iunie 1946; *Ibidem*, nr. 382, din 1 octombrie 1946.

²²⁴ *Ibidem*, I, nr. 145, din 8 decembrie 1945; *Ibidem*, II, nr. 299, din 26 iunie 1946;

Ibidem, II, nr. 441, din 13 decembrie 1946.

²²⁵ *Ibidem*, nr. 348, din 22 august 1946; *Ibidem*, nr. 386, din 8 octombrie 1946.

²²⁶ *Ibidem*, I, nr. 82, din 26 septembrie 1945.

²²⁷ *Ibidem*, III, nr. 609, din 17-19 iulie 1947.

²²⁸ *Ibidem*, nr. 269, din 18 mai 1946; *Ibidem*, nr. 415, din 9-11 noiembrie 1946; *Ibidem*, IV, nr. 751, din 21-23 ianuarie 1948.

²²⁹ *Ibidem*, I, nr. 80, din 23 septembrie 1945; *Ibidem*, II, nr. 404, din 27 octombrie 1946.

²³⁰ *Ibidem*, I, nr. 30, din 26 iulie 1945; *Ibidem*, IV, nr. 764, din 6-8 februarie 1948.

NEAMȚ	–	Ionel Timofte	Congres - sept. 1946 ²³¹	–
OLT	iulie 1945	Marin Ilinca	Congres - 6 sept. 1945	20 sept. 1947 ²³²
PRAHOVA	16 aug. 1945	Ștefan Popescu-Filușă - președinte	Congres - mai 1946	mai 1946 ²³³
PUTNA	dec. 1945	H. Boss - președinte	Delegație Permanentă - 10 aug. 1947	10 aug. 1947 ²³⁴
SIBIU	sept. 1946	Gh. Cuculescu ²³⁵	–	–
SEVERIN	nov. 1946	–	Delegație Permanentă - 15 aug. 1947	oct. 1947 ²³⁶
SĂLAJ	august 1945	Ion Gheție - președinte	Congres - 22 sept. 1946	sept. 1946 ²³⁷
TUTOVA	dec. 1945	Dan Duda - președinte	Congres - 23 iunie 1946	oct. 1947 ²³⁸
VÂLCEA	febr. 1945	Iosif Andreescu - președinte	Comitet jud. - 15 mart. 1945 Delegație jud. - 28 oct. 1945	oct. 1945 ²³⁹
VASLUI	17 iunie 1945	Aurel Potop - președinte	–	16 nov. 1947 ²⁴⁰

Multe din aceste organizații, după cum se poate observa din tabel, nu au avut o activitate importantă, neputându-se preciza clar data înființării; unele nu au ținut congrese, adunări ale Comitetului județean sau ale Delegației Permanente, totul rezumându-se – așa cum reflectă presa partidului – la simple aderări ale unor grupuri de dizidenți la partidul lui Alexandrescu. În unele cazuri, nu am specificat în dreptul conducătorului organizației – „președinte”, deoarece nu toți au fost aleși de congresele locale în această funcție, ei rămânând doar președinți ai Comitetului județean de reorganizare a partidului, din presă nerezultând că au fost confirmați de

²³¹ *Ibidem*, II, nr. 364, din 11 septembrie 1946.

²³² *Ibidem*, I, nr. 30, din 26 iulie 1945; *Ibidem*, nr. 73, din 15 septembrie 1945; *Ibidem*, III, nr. 661, din 2-4 octombrie 1947.

²³³ *Ibidem*, I, nr. 51, din 19 august 1945; *Ibidem*, II, nr. 266, din 15 mai 1946.

²³⁴ *Ibidem*, I, nr. 154, din 19 decembrie 1945; *Ibidem*, III, nr. 648, din 2-4 septembrie 1947.

²³⁵ *Ibidem*, II, nr. 378, din 27 septembrie 1946.

²³⁶ *Ibidem*, nr. 417, din 11 noiembrie 1946; *Ibidem*, nr. 679, din 23-25 octombrie 1947.

²³⁷ *Ibidem*, I, nr. 39, din 5 august 1945; *Ibidem*, nr. 81, din 24 septembrie 1945;

Ibidem, II, nr. 376, din 25 septembrie 1946.

²³⁸ *Ibidem*, I, nr. 150, din 14 decembrie 1945; *Ibidem*, II, nr. 302, din 29 iunie 1946;

Ibidem, III, nr. 655, din 7-9 octombrie 1947.

²³⁹ *Ibidem*, I, nr. 3, din 23 iunie 1945; *Ibidem*, nr. 118, din 7 noiembrie 1945.

²⁴⁰ *Ibidem*, nr. 19, din 13 iulie 1945; *Ibidem*, III, nr. 708, din 26-28 noiembrie 1947.

congres în această funcție (ca președinte statutar al organizației respective).

Sintetizând, observăm că din cele 35 județe în care partidul lui Alexandrescu a reușit să-și facă prozeliți, formând dizidențe locale, doar în 9 cazuri acestea s-au transformat în adevărate organizații politice, cu o structură de conducere bine definită, cu organe statutare alese de congresele locale, cu filiale orășenești și comunale bine structurate. Din cele 9 județe în care P.N.Ț. -Anton Alexandrescu a reușit să-și creeze organizații mai puternice, domină cele din Muntenia (Argeș, Dâmbovița, Ilfov, Teleorman), urmate de Banat (Timiș), Oltenia (Dolj, Mehedinți), Dobrogea (Constanța) și Moldova (Iași). În Ardeal, partidul nu a reușit să-și formeze nici o organizație (cele din Cluj sau Sălaj mărgininându-se la câțiva aderenți și neavând nici o activitate), dovedindu-se că aici adevăratul Partid Național-Țărănesc, cel al lui Iuliu Maniu, a rămas cvasimajoritar, organizațiile urmându-l fidel pe liderul de la Bădăcin.

Care a fost rolul organizațiilor județene ale P.N.Ț. - Anton Alexandrescu? Dacă acestea au avut vreun rol de jucat în viața politică, acesta s-a rezumat la a face propagandă – prin toate mijloacele și cu toate ocaziile – în favoarea guvernului Groza, a F.N.D.-ului și de a-i critica pe liderii partidelor istorice, inventând tot felul de acuze (unele mai aberante și mai absurde decât altele), pentru a-i discredită pe Iuliu Maniu și Dinu Brătianu, sau – mai precis – ceea ce simbolizau ei: rezistența, opoziția față de instaurarea „democrației populare”, cu tot cortegiul ei de suferințe. Lumea veche, a democrației românești interbelice – reprezentată de cei doi lideri istorici – era calificată de dizidenții țărăniști (la sugestiile F.N.D.-ului, care le dirija activitatea) drept „lume învechită, reacționară, burgheză”, pe care guvernul avea menirea a o înlocui, cu lumea nouă, a democrației populare, în care cei ce muncesc își conduc singuri destinele”.

Rolul organizațiilor țărăniști dizidente a mai fost și acela de a crea breșe în rândul partidelor istorice (respectiv a P.N.Ț.), acolo unde era posibil, și de a îndrepta pe noii dizidenți către partidele membre ale F.N.D.-ului. Au fost cazuri când s-au înscris în organizațiile partidului lui Alexandrescu și liberali dizidenți, și social – democrați, aceste adeziuni „nifirești” ducând la conflicte cu P.N.L.-Tătărescu și cu P.S.D. - aripa Lotar Rădăceanu, care-i revendicau și ei pe dizidenți.

De fapt, organizațiile lui Maniu au rămas strâns unite, fiind greu de penetrat de către propaganda oamenilor lui Alexandrescu. Chiar și în Muntenia, unde P.N.Ț.-Anton Alexandrescu a avut organizații ceva mai puternice, breșele pe care acesta a reușit să le facă în rândul cadrelor maniste au fost cu totul nesemnificative, comparativ cu cele pe care le-au făcut liberalii lui Tătărescu în rândurile partidului lui Dinu Brătianu. Explicația constă, pe de o parte, în structura bine încheagată a organizațiilor lui Maniu, comparativ cu cele ale lui Brătianu, și – pe de altă parte – în forța de penetrare și de convingere a dizidenților: cadrele lui Alexandrescu au fost slabe și puțin numeroase, spre deosebire de cele ale lui Gh. Tătărescu, bine organizate și pregătite și având pe deasupra și experiență administrativă (câpătată în timpul guvernării lui Tătărescu din 1934 - 1937), ceea ce oamenilor lui Alexandrescu le-a lipsit cu desăvârșire.